

MEVZUAT

MEVZUAT ARAŞTIRMASI (Mayıs - Ağustos 1981)

Hazırlayan :
Neşe KIZIL (Erkelli) (*)

Bu araştırma, (Mayıs - Ağustos 1981) tarihleri arasındaki yasama, yürütme ve yargı işlemlerinin önemli bir kısmını kapsamaktadır. Birçoğunun kısa açıklamalarını yapmaya çalıştığımız bu işlemlerin Resmî Gazete'deki yayın tarihlerine göre buraya aktarılmasına gayret edilmiştir.

I. YASAMA İŞLEMLERİ

1. *13.12.1960 Tarihli ve 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun (R.G. 5.5.1981/17331) :*

2454 Sayılı bu kanunla Gelir Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin son fıkrası yürürlükten kaldırılmış, 10/son, 11/2, 12, 13/1, 31/3, 35, 47/1/2, 53/1, 54/3/1, 55, 105/6 maddeleri değiştirilmiş, 117. maddenin sonuna bir fıkra eklenmiş, 2361 sayılı kanunla mükerrer 117. madde olarak eklenen maddenin 1. fıkrası, 2361 sayılı kanunla eklenen geçici 7. madde değiştirilmiş, geçici 17. madde, geçici 18. madde, geçici 19. madde eklenmiştir.

2. *213 Sayılı Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun (R.G. 5.5.1981/17331)*

3. *İşletme Vergisi Kanunu (R.G. 5.5.1981/17331) :*

Bu kanunla hangi malların satışının işletme vergisine tabi olduğu belirtilmiş, vergilendirmede matrah, verginin nispeti, vergilendir-

(*) Asis Neşe Kızıl (Erkelli), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim yardımcısıdır.

me dönemi, beyan esası, beyannamenin verilme zamanı, beyannamenin şekil ve muhtevası, tarh yeri, tarh zamanı belirli esaslara bağlanmıştır. Perakende Satış Vesikası ve Makineli Kasa kullanılması, Verginin inikası, Perakende Satışın Tarifi, İşletme Vergisinin Gider kaydedilemeyeceği, Özel Usulsüzlük Cezaları, Perakende Satış Vesikasının İbrazı, Makineli Kasaların temini konularında çeşitli hükümler getirilmiş, 27.9.1970 tarihli ve 1318 sayılı Finansman Kanununun İşletme Vergisine İlişkin hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

4. *854 Sayılı Deniz İş Kanununun 20. Maddesi ile 1475 Sayılı İş Kanununun 14. Maddesinin Değiştirilmesi ve bu Kanuna Bir ek Madde ile 2319 ve 2320 Sayılı Kanunlara Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun (R.G. 8.5.1981/17334), Kanun no. 2457, Kabul tarihi: 5.5.1981*

5. *10/6/1946 tarih ve 4922 Sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanunun 29/6/1956 tarih ve 6763 Sayılı Kanunla Değişik 5. maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun (R.G. 8.5.1981/17334), (Kanun no: 2459, Kabul tarihi: 5/5/1981)*

Bu kanunla gemilere, denize elverişlilik belgesi verilmesine ilişkin bazı esaslar tespit edilmiştir.

6. *1581 Sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun 6. Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun (R.G. 8.5.1981/17334), (Kanun no: 2460, Kabul tarihi: 5/5/1981)*

7. *Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu (R.G. 14/5/1981/17340), (Kanun no: 2461, Kabul tarihi: 13.5.1981):*

Bu kanun, Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi üyelerinin seçimi ile Yargıtay ve Danıştay üyeleri dışında kalan adli ve idarî yargı hâkim ve savcılarının özlük işlerini, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre düzenlemektedir. Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulunun Kuruluşu, bağımsızlığı, görevleri ayrı maddelerde açıklandıktan sonra seçim usulleri belirlenmektedir. Kurulun çalışma usullerinin saptanmasını takiben, mesleğe kabul, atama, geçici yetki ve görevden uzaklaştırmanın koşulları belirtilir. Kurul üyelerine ödenecek ücretler ve zorunluluk halindeki uygulamayı gösteren maddeden sonra, uygulanacak hükümler, kaldırılan hükümler ve geçici hükümlerin belirtilmesiyle kanun son bulmaktadır.

8. 2556 Sayılı Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Üç Ek Madde İlâvesine Dair Kanun (R.G. 14.5.1981/17340), (Kanun no: 2462, Kabul tarihi: 13.5.1981):

2556 sayılı Hâkimler Kanununun 74, 79 ve 80. maddeleri değiştirilmiş, ek maddeler 3, 4 ve 5 ilâve edilmiştir.

9. 1598 Sayılı Malî Denge Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun (R.G. 22.5.1981/17347), (Kanun no: 2463, Kabul tarihi: 20.5.1981)

10. Belediye Gelirleri Kanunu (R.G. 29.5.1981/17354), (Kanun no: 2464, Kabul tarihi: 26.5.1981):

Bu kanunun birinci kısmında Belediye Vergileri ele alınmış, birinci bölümde meslek vergilerine değinilerek, bu vergilerin konusu, mükellefi, muafıkları, tarifesi, tarh yeri, vergilendirme dönemi, tarh zamanı, tarhiyatın muhatabı saptanarak, verginin ödenmesi, vergiyi etkileyen değişiklikler, verginin hesaplanması usulleri gösterilmiştir. İkinci Bölümde İlân ve Reklâm vergileri, Üçüncü Bölümde Eğlence Vergisi, Dördüncü bölümde Akaryakıt tüketim vergisi, Beşinci Bölümde Haberleşme Vergisi, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi, Yangın sigortası Vergisi gibi çeşitli vergiler ele alınmıştır.

Kanunun ikinci kısmı Belediye Harçlarına ilişkindir. Bu kısımda bölümler halinde Temizleme ve Aydınlatma Harcı, İşgal Harcı, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, Kaynak Suları Harcı, Tellâllık Harcı, Hayvan Kesimi Muayene ve Denetleme Harcı, ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı ve diğer çeşitli harçlar ele alınmıştır.

Kanunun üçüncü kısmı Harcamalara Katılma Paylarına İlişkindir. Yol, Kanalizasyon, Su tesisleri Harcamalarına katılma payları gösterilmiş, payların hesaplanması, tahakkuk şekli ve zamanı, ilânı, tahsil şekli ile birlikte yönetmelikle tespit olunacak hususlar belirtilmiştir.

Dördüncü kısımda, Belediyelerin gruplara ayrılması, Vergi ve Harç Tarifelerinin Tespiti, Ücrete Tabî İşler, Usul Hükümleri, Harçlara İlişkin Müeyyideler, Diplomatik Muafiyetler, Nüfus Miktarı, Vergi Usul Kanununun uygulanması, Sosyal Amaçlı Yardımlar, Kanunun Mücavir Alanlarda uygulanabilmesi gibi çeşitli hükümler yer almaktadır.

Bu kanunla bazı kanun hükümleri kaldırılmış ve bazı geçici hükümler getirilmiştir.

11. *Cevdet Karakaş Hakkında Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun* (R.G. 2.6.1981/17358), (Kanun no: 2465, Kabul tarihi 1.6.1981)

12. *Recep Sanarşlan Hakkındaki Ölüm Sezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun* (R.G. 2.6.1981/17358), (Kanun no: 2466, Kabul Tarihi: 1.6.1981)

13. *Türk Kanunu Medenisi ile İlgili Çalışmalar Yapmak Üzere Komisyon Kurulması Kanunu* (R.G. 3.6.1981/17359), (Kanun no: 2467 Kabul tarihi: 1.6.1981).

Bu kanuna göre Adalet Bakanlığınca uzman personelden oluşan yeteri kadar komisyon kurulacağı öngörülmektedir.

14. *2556 Sayılı Hakimler Kanununun Değişik 18. Maddesine İki Fıkra, Bu Maddeye Bağlı (2) Sayılı Cetvele Bir Unvan ve Aynı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkındaki 5 Nisan 1979 Tarihli ve 2226 Sayılı Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına ve 4 Temmuz 1934 Tarihli ve 2556 Sayılı Hakimler Kanununa İki Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun* (R.G. 3.6.1981/17359), (Kanun no: 2468, Kabul tarihi: 1.6.1981).

15. *6136 Sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun ile Türk Ceza Kanununun 264. Maddesinde Yer Alan Ateşli Silâhlar, Patlayıcı Maddeler, Bıçaklar ve Benzeri Aletlerin Teslimi Hakkında 2305 Sayılı Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun.* (RG. 3.6.1981/17359), (Kanun no. 2469, Kabul Tarihi: 1.6.1981)

16. *28.2.1981 Tarih ve 2416 Sayılı 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,* (R.G. 3.6.1981/17359), (Kanun no: 2470, Kabul Tarihi: 1.6.1981):

Bu kanunla 28.2.1981 tarih ve 2416 sayılı 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununun 23. maddesine bağlı "R" işaretli cetvelin "350- kiralalar" bölümündeki "a) Gayrimenkul kiralaları" bendi değiştirilmiştir.

17. *1318 Sayılı Finansman Kanununun Bina İnşaat Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun* (R.G. 6.6. 1981/17362), (Kanun no: 2471, Kabûl Tarihi: 4.6.1981):

29.7.1970 gün ve 1318 sayılı Finansman Kanununun 67. maddesi ile Gider Vergileri Kanununa "Üçüncü Kısım" olarak eklenen Bina İnşaat Vergisine ilişkin maddelerinin 8.12.1980 gün ve 2351 sayılı kanunla değiştirilen ek 2. maddesinin (h) fıkrası değiştirilmiştir.

18. *Atatürk, Karakaya Barajları, Afşin-Elbistan Termik Santrali Projelerindeki Sözleşmeli Personel Hakkında Kanun* (R.G. 6.6.1981/17362), Kanun no: 2472, Kabul Tarihi: 4.6.1981)

18a. *Veysel Güney Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun* (R.G. 9.6.1981/17365), (Kanun no: 2473, Kabul tarihi: 8.6.1981):

19. *1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 18. Madde (n) Bendinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun* (R.G. 10.6.1981/17366), (Kanun no: 2474, Kabul tarihi: 8.6.1981):

Bu kanunla, para cezaları, para cezası ile birlikte veya müstakil üç yıla kadar hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri ve bu cezalara bağlı veya müstakil veya neticesi olan fer'i ve mütemmim ceza hükümlerinin temyiz olunamayacağı hükme bağlanmıştır.

Millî Güvenlik Konseyinin bildiri ve kararlarına uymayanlar hakkında, fiil başka bir suçu oluştursa bile ayrıca bu Kanunun 16. maddesine göre yasal işlem yapılacağı öngörülmüştür.

20. *Kooperatifler Kanununun 52. Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun* (R.G. 10.6.1981/17366), (Kanun no: 2475, Kabul tarihi: 8.6.1981)

21. *Ahmet Saner ile Kadir Tandoğan Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun* (R.G. 24.6.1981/17380), (Kanun no: 2476, Kabul tarihi: 23.6.1981)

22. *23.4.1981 Tarih ve 2451 Sayılı Kanunun Kapsamı Dışında Kalan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usulüne İlişkin Kanun* (R.G. 25.6.1981/17381), (Kanun no: 2477, Kabul tarihi: 23.6.1981)

Bu Kanun, Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin 2451 Sayılı Kanunun Kapsamına girmeyen kamu kurum ve kuruluşlarında atama ve nakillerin hangi usullere göre yapılacağını göstermektedir.

Türk Silâhlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) ve Millî Savunma Bakanlığı ile yargı organları, üniversiteler, akademiler ve mahallî idarelerin kendi özel kanunlarındaki atama ve nakillere ilişkin hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

23. *6136 Sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Ek Madde ile Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (R.G. 25.6.1981/17381), (Kanun no: 2478, Kabul tarihi: 23.6.1981):*

Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü İhtiyaçları için yurt dışından yapılacak alımlar ile 6551 sayılı Barut ve Patlayıcı Maddelerle Silâh ve Teferruatı ve Av Malzemesinin İnhisardan Çıkarılması Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak üzere ateşli silâhlarla mermilerinin ve bıçaklarla salt saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel olarak yapılmış bulunan sair suç aletlerinin ülkeye sokulması, bu kanunla yasaklanmış olup, bu hükme belli bazı şahıslar açısından istisna getirilmiştir.

Kanun, bu konuda başka yeni hükümler de ihtiva etmektedir.

24. *7269 Sayılı Umumî Hayata Müessir Âfetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun (R.G. 25.6.1981/17381), (Kanun no: 2479 (Kabul tarihi: 23.6.1981):*

7269 Sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanununun 2.7.1968 tarih ve 1051 Sayılı Kanunla değişik 33 ncü maddesinin (b) fıkrası değiştirilmiştir.

25. *4759 Sayılı İller Bankası Kanununun Değişik 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (R.G. 25.6.1981/17381), (Kanun no: 2480, Kabul tarihi: 23.6.1981):*

Bu kanunla, Bankanın Sermayesinin 20 Milyar olduğu ve iki misline kadar artırılabilceği öngörülmekte, bu Kanunun yürürlüğünden önce 2nci madde gereğince tahsil edilip Bankaca muvakkat hesaba alınmış ve alınacak olan payların, bu kanunun yürürlüğe girmesini müteakip ortaklık payları olarak Banka Sermayesine ekleneceği belirtilmektedir.

26. *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ağustos 1979 tarihinde Ankara'da İmzalanan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun* (R.G. 27.6.1981/17383), (Kanun no: 2481, Kabul tarihi: 23.6.1981)

27. *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Federal Askerî Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun* (R.G. 27.6.1981/17383), (Kanun no: 2482, Kabul tarihi: 25.6.1981)

28. *1318 Sayılı Finansman Kanununun Gayrimenkul Kıymet Artışı Vergisine Ait Maddelerinde Değişiklikler Yapılmasına Hakkında Kanun* (R.G. 27.6.1981/17383), (Kanun no: 2484, Kabul tarihi: 25.6.1981):

Bu Kanunla Gayrimenkul Kıymet Artışı Vergisinin mevzuu ve vergiyi doğuran olay belirlenmiş, Verginin matrahı, matrahtan yapılacak indirimler, verginin nispeti, asgarî vergi, Hisseli Devir ve Temliklerde Verginin Hesabı ve Mahsubu tespit edilmiş, Tapu Memurları, Noter ve Saymanların sorumlulukları belirtilmiştir.

29. *16.5.1973 Tarih ve 1730 Sayılı Yargıtay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve 44 Sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 35. maddesinin 2. fıkrasının Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun* (R.G. 29.6.1981/17385), (Kanun no: 2483, Kabul tarihi: 25.6.1981):

Bu kanunla 1730 sayılı Yargıtay Kanununun 3. maddesinin 2 numaralı bendi değiştirilmiş, 2. maddede Yargıtay Büyük Genel Kurulunun kimlerden oluşacağı tespit edilmiş, 7. maddede Cumhuriyet Başsavcılığının Kuruluşu, 8. maddede Cumhuriyet Başsavcısının ve Cumhuriyet Başsavcı Vekilinin seçimi ve görevleri belirtilmiştir.

30. *Kurucu Meclis Hakkında Kanun* (R.G. 30.6.1981/17386/M), (Kanun no: 2485, Kabul tarihi: 29.6.1981):

Kanunun başlangıç bölümü aynen şöyledir: "Türkiye Cumhuriyeti Devletinin varlığı ve bağımsızlığı, ülkenin ve milletin bütünlüğü ve bölünmezliği ve toplumun huzuru korunarak, millî dayanışma ve sosyal adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından ve temel

hürriyetlerden eşitlik ilkesine göre yararlanmasını ve hukukun üstünlüğünü sağlayacak demokratik laik hukuk devletinin kurulması için gereken hukukî düzenlemelerle Anayasayı, Siyasî Partiler ve Seçim Kanunlarını yapmak ve varlığı, genel seçimlerle kurulacak Türkiye Büyük Millet Meclisi fiilen göreve başlayınca sona ermek üzere Kurucu Meclis Kurulması kararlaştırılmıştır.”

Kurucu Meclisin, (Millî Güvenlik Konseyi) ile, görev ve yetkileri bu kanunla belirtilen (Danışma Meclisi) nden oluşacağı belirtilmektedir.

Bu kanun hükümleri dışında kalan hususlarda, Millî Güvenlik Konseyi, 2324 sayılı Anayasa Düzeni Hakkındaki Kanun Uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisine, Millet Meclisine ve Cumhuriyet Senatosuna ait görevleri yerine getirecek ve yetkileri kullanacaktır.

Kanunda ayrıca, Kurucu Meclisin Görevleri, Danışma Meclisinin yapısı, Kanunların yapılması gibi konulara yer verilmektedir.

31. *Borçlar Kanununun 110 ncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun (R.G. 10.7.1981/17396), (Kanun no: 2486, Kabul tarihi: 8.7.1981):*

110. maddeye eklenen fıkra şöyledir: “Muayyen bir müddet için yapılan taahhütlerde, müddetin bitimine kadar taahhüt edene yazılı olarak başvurulmaması halinde taahhüdün hükümsüz olacağına dair sözleşme muteberdir.”

32. *Toplu Konut Kanunu (R.G. 10.7.1981/17396), (Kanun no: 2487, Kabul tarihi: 8.7.1981):*

Bu kanunun konusu, konut ihtiyacının, toplu konut inşaatı suretiyle karşılanması, konut ihtiyacı olanlarla inşaat yapanların tabî olacağı usul ve esasların düzenlenmesi, devletin yapacağı desteklemeler için Kamu Konut Fonunun oluşturulması ve kullanılmasıdır.

Kanunun 2. maddesinde, bu kanunda yer alan ve özelliği bulunan tanımlara değinildikten sonra, 3. maddede, Toplu Konut Yerleşme Alanlarının tespitinden, 4. maddede kadastro çalışmalarının yapılmasından, 5. maddede arazi ve arsa sağlanmasından, 6. maddede İmar Plânlarının yapılmasından bahsedilmektedir. Ayrıca kamu konut fonu ve bunun kullanılmasına, maliyet, devir ve satış fiyatlarına, konut

mülkiyetine, diğer kaynaklardan kredi alanlara, Bankaların yükümlülükleri ve denetlenmesine, Türkiye Emlâk Kredi Bankası'nın görevlerine, Mevduat Munzam karşılıklarının azaltılmasına, Toplu Konut, Yüksek Kuruluna, İmar ve İskân Bakanlığının Toplu Konut Faaliyetlerinin Yürütülmesiyle ilgili görevlerine, il toplu konut kurullarına, konuya ilişkin yönetmeliklere değinilmektedir.

33. 5254 Sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanununun Değişik 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun (R.G. 10.7.1981/17396), (Kanun no: 2488, Kabul tarihi: 8.7.1981):

Bu kanun, Ziraat Bankasının, Tarım ve Orman Bakanlığı emrine açacağı ziraî kredi ve bunun koşullarından bahsetmektedir.

34. 6132 Sayılı At Yarışları Hakkında Kanununun 7 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun (R.G. 10.7.1981/17396), (Kanun no: 2489, Kabul tarihi: 8.7.1981):

35. 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin 10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun (R.G. 10.7.1981/17396), (Kanun no: 2490, Kabul tarihi: 8.7.1981):

36. 1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun (R.G. 18.7.1981/17404), (Kanun no: 2493, Kabul tarihi: 16.7.1981):

Bu kanunla Mart ayının birinci günü başlayıp Şubat ayının sonuncu günü biten malî yıl ya da diğer bir deyişle bütçe yılı takvim yılı olarak değiştirilmiş, 1982 Malî yılının 1 Mart 1982 tarihinden başlayıp 31 Aralık 1982 tarihinde son bulacağı belirtilmiştir. Bu kanunun uygulanması ile ilgili olarak geçiş döneminde gerekli düzenlemeleri yapmaya ve tedbirleri almaya Maliye Bakanı yetkili kılınmıştır.

37. 1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna Yeni Maddeler Eklenmesi ve 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun: (R.G. 18.7.1981/17404) Kanun no. 2494, Kabul tarihi: 16/7/1981):

Bu kanunla H.U.M.K.'nun çok sayıda maddeleri değiştirilmiştir.

Değişen bazı maddeleri burada belirtmekte yarar görüyoruz.

Madde 7 : “Diğer bir mahkeme yahut idarî makam veya yargı merciinin görevine giren bir dava veya iş kendisine arz olunan mahkeme, duruşma yapmadan görevsizlik kararı verebileceği gibi davanın her safhasında kendiliğinden görevli olmadığına da karar verir.

Görev itirazı davanın her safhasında ileri sürülebilir.

Bir dava, asliye mahkemesinde hükme bağlandıktan sonra, davanın sulh mahkemesinin görevi içinde olduğu ileri sürülerek üst mahkemede itirazda bulunulamaz.”

Bu maddeyi takiben, Sulh Mahkemesinin görev sahasına giren bazı davalar belirtilmiş ve hâkimin reddine ilişkin değişiklikler sıralanmıştır.

Daha sonra davaların birleştirilmesi konusundaki değişiklikler 9. maddede ve ayrılması konusundaki değişiklikler 10. maddede belirtilmiştir.

11. maddede ,birleştirme ve ayırma isteklerinin dilekçe veya duruşmada sözlü olarak yapılabileceği öngörülmüştür.

Kanununun 12. maddesi vekâlete, 13. maddesi “feragat ve kabul”e, 14. maddesi belge ve dosyalara, 15. maddesi yeni bir dilekçe düzenlenmesine, 16. maddesi cevaba, 17. maddesi ilk itirazın incelenmesine, 18. maddesi bilirkişiye, 19. maddesi bilirkişinin görüşünün tutanağa geçirilmesine ilişkindir. 20. maddede hangi hallerde senetle ispatın zorunlu olduğu belirtilmiş, 21. maddede, senede bağlı olan her çeşit iddiaya karşı def’i olarak ileri sürülen ve senedin hüküm ve kuvvetini ortadan kaldıracak veya azaltacak nitelikte bulunan hukukî işlemlerin beşbin liradan az bir miktara ait olsa bile tanıkla ispat olunamayacağı belirlenmektedir.

22. madde, sözlü yargılama oturumunda ,kararın imza ve tefhiminden bahsetmektedir.

23. madde temyize ilişkindir.

24. maddede temyiz edilen kararın Yargıtayca bozulması durumunda ne olacağı belirtilmiş, 25. maddede temyiz süresinin 30 gün olduğu ve bu sürenin, ilâmın usulen taraflardan her birine tebliği

ile işlemeğe başlayacağı öngörülmüştür. Bunu, temyize ilişkin diğer açıklamalar izlemektedir. 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32. maddeler de temyize ilişkindir.

33. madde yargılamanın iadesiyle ilgilidir.

34. maddede, evrak üzerinde hüküm verilmesi istenilmediği takdirde, hâkimin nasıl bir yol izleyeceği 35. maddede kararın hâkim tarafından imzalanması, 36. maddede hangi uyuşmazlıkların basit usulde çözümleneceği, 37. maddede yürürlükten kaldırılan bazı hüküm ve ibareler belirtilmektedir.

38. madde, 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanununun 363. maddesinin birinci fıkrasına eklenen 17. bente ve aynı fıkroda bentlerden sonra gelen bölümün değiştirilmesine ilişkindir.

Geçici Maddede, Kanunun değiştirilen hükümlerinin ne zaman uygulanacağı gösterilmiştir.

39. madde, kanunun, yayımı tarihinden bir ay sonra yürürlüğe gireceğini, 40. madde Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulunun yürüteceğini belirtilmektedir.

38. *Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun (R.G. 24.7.1981/17410), (Kanun no: 2495, Kabul tarihi: 22.7.1981):*

Bu kanunun amacı 1. maddede şu şekilde dile getirilmiştir: “Millî ekonomiye veya Devletin savaş gücüne önemli ölçüde katkısı bulunan, kısmen veya tamamen yıkılmaları, hasara uğratılmaları veya geçici bir zaman için dahi olsa çalışmadan alıkonulmaları, ülke güvenliği, ülke ekonomisi veya toplum hayatı bakımından olumsuz neticeler yaratacak, kamuya veya özel kişilere ait kurum ve kuruluşların sabotaj, yangın, hırsızlık, soygun, yağma, yıkma ve zorla işten alıkoyma gibi tehdit, tehlike veya tecavüzlere karşı korunmasında ve güvenliklerinin sağlanmasında bu kanun hükümleri uygulanır.”

Askeri ve emniyet teşkilâtına ait kurum ve kuruluşların korunmaları özel mevzuatına tabidir.

Kanunda daha sonra, bu kanun kapsamına giren yerler ve bu kanunun uygulanacağı kuruluşlar belirtilmekte, yükümlülüklerin yerine

getirilmesi, Fizikî ve Diğer Ek Önlemler Aldırma Yetkisi, Özel Güvenlik Teşkilâtının Kaldırılması ve Özel Güvenlik Teşkilâtı İl Koordinasyon Kurulu oluşturulmasına ilişkin maddeler yer almaktadır.

Kanunun "Teşkilât ve Personel" bölümünde özel güvenlik teşkilâtının niteliği, görev ve yetkileri, silâh taşıma ve kullanma yetkisi, görev alanı, kıyafet ve teçhizatı, ceza uygulamasında görevin niteliği, personel ve bulundurulacak silâh sayısının tespiti, personelin atanması, statüsü ve özlük hakları, personelde aranacak şartlar ve eğitimi belirtilmektedir.

Daha sonra İçişleri Bakanlığının yapacağı denetim ve denetim sonucuna göre alınacak önlemlere ilişkin hükümler gelmektedir.

Bu hükümleri, özel güvenlik teşkilâtı personeline ilişkin yasak hükümleri takip etmektedir. Bu yasak hükümleri, görev dışında çalıştırılma yasağı, Sendika, Dernek ve Siyasî Partilere girme yasağı, grevlere, toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katılma yasağı, lokavt halinde görevden uzaklaştırma yasağı olarak özetlenebilir.

Kanunun "Ceza Hükümleri" bölümü, Kuruluş Yetkililerine İlişkin Cezalar, Özel Güvenlik Personeline İlişkin Cezalar ve 22 ve 23. Maddelere Aykırı Hareketlere İlişkin Cezalar olmak üzere üç kısımdan oluşmaktadır.

Daha sonra "Çeşitli Hükümler" başlığı altında Grev ve Lokavt halinde Görevlendirme, Uygulanmayacak Hükümler, İntibak Durumu, Sıkıyönetim Halinde Koruma Hizmetleri, Yönetmelik, Geçici bir madde, yürürlük ve yürütmeye ilişkin hükümler yer almaktadır.

39. *6186 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Kuruluş Kanununun 2. Maddesinin II. Numaralı Bendine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun (R.G. 24.7.1981/17410), (Kanun no: 2496, Kabul tarihi: 22.7.1981):*

40. *27 Temmuz 1967 Gün ve 926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun (R.G. 24.7.1981/17410), (Kanun no: 2497, Kabul tarihi: 22.7.1981):*

Bu kanunla, Subay hizmet kadrolarının hangi esaslara göre tespit edileceği belirtilmiştir.

41. 26 Ekim 1963 Gün ve 357 Sayılı Askerî Hâkimler Kanununun Ek 5. Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun (R.G. 24.7.1981/17410), (Kanun no: 2498, Kabul tarihi: 22.7.1981):

42. Sermaye Piyasası Kanunu (R.G. 30.7.1981/17416), (Kanun no: 2499, Kabul tarihi: 28.7.981):

Bu kanunun konusu, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak halkın iktisadî kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamak amacıyla; sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını, düzenlemek ve denetlemektir.

Menkul kıymetlerin halka arzı ve bu yolla satışı, bunları çıkaran anonim ortaklıklar ve sermaye piyasasında faaliyet gösteren yardımcı kuruluşlar bu Kanun hükümlerine tabidir.

Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde genel hükümler uygulanır.

43. Romen İndepentante Tankerinin Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Tarafından Çıkarılabilmesine İzin Verilmesine İlişkin Kanun (R.G. 30.7.1981/17416), (Kanun no: 2501, Kabul tarihi: 27.8.1981):

Bu kanunun 1. maddesinde, Roman bandıralı İndepentante tankerinin bulunduğu yerden çıkartılması maksadıyla açılmış ve açılacak olan ihalelere girmeye Millî Savunma Bakanlığı'nın yetkili olduğu belirtildikten sonra, işin teknik önemi nedeniyle ihaleye Millî Savunma Bakanlığını temsilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığının katılabileceği öngörülmektedir.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ihaleyi kazandığı takdirde, projeyi gerçekleştirmek için gereken yerli ve yabancı, kamu ve özel sektöre ait firma ve kuruluşlarla her türlü anlaşma ve protokolu yapmaya ve bünyesindeki personel ve malzemeyi kullanmaya, İndepentante Tankeri donatanı ile malî mukavele yapmaya ve mukavele bedelinin bir kısım veya hepsini iş bitinceye kadar yurt dışı bir bankada döviz olarak bulundurmaya ve bu paradan ihtiyaç duyulacak araç, gereç ve malzemeyi satın almaya veya kiralamaya yetkilidir.

44. Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Kuruluşu Hakkındaki Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun (R.G. 30.7.981/17416), (Kanun no: 2503, Kabul tarihi: 28.7.1981)

45. *1164 Sayılı Arsa Ofisi Kanununun 5 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun* (R.G. 30.7.1981/17416), (Kanun no: 2504, Kabul tarihi: 28.7.1981):

Bu maddedeki değişiklik döner sermayeye ilişkindir.

46. *Mustafa Özenç Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun* (R.G. 19.8.1981/17433), (Kanun no: 2505, Kabul tarihi: 18.8.1981):

47. *İsmet Şahin Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun*, (R.G. 19/8/1981/17433), (Kanun no: 2506, Kabul tarihi: 18.8.1981).

48. *Denizcilik Yüksekokulu Kanunu* (R.G. 20.8.1981/17434), (Kanun no: 2507, Kabul tarihi: 18.8.1981):

Kanunun 1. Maddesinde Denizcilik Yüksekokulunun tanımı yapılmakta, "Denizcilik Yüksekokulu, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı kuruluşu içerisinde önlisans ve lisans düzeyinde eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma yapan bir Yüksek Öğrenim Kurumudur" denilmektedir. Daha sonra okulun amacı, giriş koşulları, eğitim-öğretim süresi, kimlerin öğretim üyesi olabileceği belirtilmektedir. Kanunun dördüncü bölümünde okula ilişkin çeşitli hükümler yer almakta, beşinci bölüm, kanunun uygulanışını gösteren geçici hükümlere yer vermektedir. Altıncı zölüm, kanunun yürürlüğü ve yürütülmesine ilişkindir.

49. *1580 Sayılı Belediye Kanununa 2303 Sayılı Kanunla Eklenen Geçici 3. Maddenin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna 3 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun* (R.G. 20.8.1981/17434), (Kanun no: 2508, Kabul tarihi: 18.8.1981):

Geçici Madde 3 : "Görevden alınan belediye başkanları yerine, fiilen görevli veya emekli kamu görevlileri veya serbest meslek sahipleri veya görevden alınmış bulunan belediye başkanları arasından Sıkıyönetim Komutanlarının istemlerine uygun olarak il merkezlerinde İçişleri Bakanlığınca, il merkezi olmayan yerlerde valilerce atama yapılır ve gerektiğinde aynı usullerle değiştirilebilir.

12 Eylül 1980-29 Eylül 1980 tarihleri arasında belediye meclislerinin feshi ve belediye başkanlarının görevden alınması ve yerlerine yeni atama yapılması hakkındaki tasarruflar geçerlidir.

Görevden alınmış belediye başkanlarının göreve iade edilmesi halinde başkanlık görevlerinin devamı süresince siyasi partilerle olan ilişkileri kesilir.

Mahalli mülki idare amirleri dışında, belediye başkanlığına atanan kamu görevlisi, asıl hizmetinden izinli sayılır ve başkanlık hizmeti sona erdiği zaman asli görevine döner.”

Kanunun geçici 6. maddesi Başkanlık Ödeneğinden, geçici 7. madde Belediye meclisinin toplanmasından bahsetmektedir. Geçici 8. madde ise valilere ve İçişleri Bakanına ait onay yetkisine ilişkindir.

50. *657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Değişik 59. Maddesine Bir Fıkra İlâvesine Dair Kanun (R.G. 22.8.1981/17436), (Kanun no: 2509, Kabul tarihi: 20.8.1981):*

Geçici Madde : “Adalet Bakanlığında mevcut Bakanlık Başmüşavirliği, Bakanlık Müşavirliği, Bakanlık Özel Müşavirliği, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği unvanları ve kadroları kaldırılmıştır.

Kadrolar, kaldırılanların şahıslarına bağlı ve görevleri süresince geçerli olmak kaydıyla Adalet Bakanlığına ek kadrolar tahsis edilmiştir.”

51. *357 Sayılı Askerî Hâkimler Kanununa 2219 Sayılı Kanunla Eklenen Ek 5 nci Maddenin 1 ve 2 nci Fıkralarının Değiştirilmesi Hakkında Kanun (R.G. 22.8.1981/17436), (Kanun no: 2510, Kabul tarihi: 20.8.1981):*

Bu kanuna göre, Askerî Yargıtay Başkanının rütbesi Tümgeneral veya Tümamiraldir. Başsavcısı ile II nci Başkanının rütbeleri Tuğgeneral ve Tuğamiraldir. Askerî Yargıtayda bu rütbelerde üye bulunmadığı taktirde daha ast rütbedekiler, rütbe ve kıdem sırasına göre Kanunun yükselmeye ait hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu makamlara asaleten atanırlar.

Bu rütbeler, 926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen miktarlar dışında tutulur.

52. *926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (R.G. 22.8.1981/17436), (Kanun no: 2511, Kabul tarihi: 20.8.1981):*

Ek Geçici Madde 38 : “Zorunlu hallerde hizmet ve görev ihtiyacı nedeniyle hizmete devam etmesinde zaruret görülen orgeneral veya oramiralın rütbe bekleme süresi; Kuvvet Komutanının lüzum göstermesi üzerine, Millî Güvenlik Konseyince bir yıla kadar uzatılabilir. Bu uzatma süresi, gerektiğinde Millî Güvenlik Konseyince sona erdirilebilir.

Bu suretle rütbe bekleme süresi uzatılan orgeneral veya oramiral rütbeye mahsus yaş haddini geçemez ve 49. maddenin (b) bendinde gösterilen miktar dışına çıkarılır.

53. *Başbakanlık Deniz Teşkilâtı Hakkında Kanun (R.G. 22.8.1981/17436), (Kanun no: 2512, Kabul tarihi: 20.8.1981) :*

Bu kanunla, Başbakanlığa bağlı Başbakanlık Deniz Teşkilâtı kurulmuştur. Başbakanlık Deniz Teşkilâtı, “Deniz Alâka ve Menfaatleri Yüksek Koordinasyon Kurulu” ve “Başbakanlık Deniz Müsteşarlığı”ndan oluşur. Kanunda ayrıca Kurulun kimlerden oluştuğu, görevi, müsteşarlığın kimlerden oluştuğu belirtilmiş, bunların kuruluş, görev, yetki ve çalışma düzeninin Başbakanlıkça, bu kanunun yürürlüğe girmesinden 6 ay içinde çıkarılacak bir yönetmelikle saptanacağı belirtilmiştir.

54. *265 Sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun (R.G. 25.8.1981/17439), (Kanun no: 2513, Kabul tarihi: 21.8.1981) :*

55. *Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmeti Yükümlülüğüne Dair Kanun (R.G. 25.8.1981/17439), (Kanun no: 2514, Kabul tarihi: 21.8.1981) :*

Bu kanunla, bazı sağlık personelinin devlet hizmeti yükümlülüğü ile ilgili esaslar düzenlenmektedir. Kanunun 2. maddesinde, bu kanunun kimleri kapsadığı belirtildikten sonra 3. maddede Devlet hizmeti yükümlülüğü şu şekilde belirtilmektedir:

Madde 3. — 1. Tabipler pratisyenlikte iki yıl ve uzmanlıkta iki yıl olmak üzere toplam fiilen dört yıl süre ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının kanunlara göre tabip atamakla yükümlü olduğu kurum ve kuruluşlarda ve diğer bakanlıkların, yüksek öğretim kurumları ve diğer kuruluşların Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tasvip edilen kadrolarında devlet hizmeti yapmakla yükümlüdürler.

2. Bu kanunun 2. madde 3. fıkrasında sayılan diğer sağlık personeli gerektiğinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca teklif edilen ve Bakanlar Kurulunca ihtiyaca göre 1. fıkradaki süreleri aşmayacak şekilde kararlaştırılan süre kadar devlet hizmetiyle yükümlüdürler.

3. Pratisyenlikte toplam dört yıl devlet hizmetini tamamlayanlar 1. fıkrada uzmanlıkta belirtilen hizmeti yapmış sayılırlar.

4. Asistanlıkta geçen hizmet süreleri devlet hizmeti yükümlülüğü olarak kabul edilmez.

Kanunun 4. maddesi Devlet Hizmeti Yükümlülüğünün başlangıcını belirlemekte, 5. madde, Devlet Hizmeti Yükümlülüğünü yerine getirmeyenlerden bahisle, bunların mesleklerini serbest olarak icra edemeyeceklerinden bahsetmektedir. Kanunun 6. maddesi, asistanlık sınavına giriş, 7. maddesi askerlik hizmetine, 8. maddesi diğer mevzuata göre mecburî hizmet yükümlülüklerine ilişkindir. Kanunun 9. maddesi devlet hizmeti yükümlüleri için bu Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerinin uygulanacağından bahsetmektedir.

Kanunun 10. maddesi, konuya ilişkin olarak çıkarılacak yönetmelikten bahsetmekte, geçici madde 1 ise, kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uzmanlık eğitiminde bulunan sağlık personelinin bu Kanun hükümlerine göre, iki yıl devlet hizmeti yapmakla yükümlü olduğunu belirtmektedir.

Kanunun 11 ve 12. maddeleri yürütme ve yürürlükle ilgilidir.

A. Millî Güvenlik Konseyi Kararları :

1. *Millî Güvenlik Konseyinin, Siyasî Parti Faaliyetleri ile Diğer Bazı Hususları Yasaklamasına İlişkin Kararı* (Karar no: 52, R.G. 5.6. 1981/17361) :

Kararda, 12 Eylül 1980 harekâtını zorunlu kılan sebepler açıklandıktan sonra, olağanüstü durum ve şartların olağanüstü tedbirleri gerektirdiği belirtilmiş, siyasî parti faaliyetlerinin yasaklanmış olduğu ve bunun nedenleri bir kez daha ifade edilmiştir.

Genel Siyasî faaliyet yasağına rağmen, memleketi 12 Eylül 1980 ortamına getiren şartların doğmasında ve ağırlaşmasında olumsuz

davranışları ile rol oynamış bulunan kimseleri eleştirmek yahut övmek veya yermek maksadı ile yayımlar yapıldığı, demeçler verildiği belirtildikten sonra eski parlamenterlerin, siyasî parti yöneticilerinin ve mensuplarının dünkü, bugünkü ve gelecekteki durumları konu yapılarak beyanlarda buldukları, yorumlar ve yayımlar yaptıklarının görüldüğü, umumî yerlerde siyasî gösteri izlenimi veren özel toplantılar düzenleyerek bunu siyasî amaçlarla kamuoyuna yansıttıklarından bahsedilmektedir.

Bu nedenlerle, 12 Eylül Harekâtının amaçlarına bir an önce ulaşılmasını sağlamak maksadıyla her kademedede, her türlü siyasî parti faaliyetleri ile birlikte aşağıda açıklanan hususlar yasaklanmıştır:

1 — Faaliyetleri yasaklanmış bulunan siyasî partiler ve parti mensupları arasındaki siyasî çekişmelerin sürdürülmesi,

2 — 11 Eylül 1980 tarihinde, parlamento üyesi bulunan siyasî parti mensupları ile her kademedede siyasî parti yöneticisi ve mensuplarının TÜRKİYE'nin geçmiş veya gelecek siyasî veya hukukî yapıyla ilgili olarak kendi anlayışları doğrultusunda sözlü veya yazılı beyanda bulunmaları veya makale yazmaları ve bu amaçlarla toplantı yapmaları,

3 — Sıkıyönetim uygulamalarına ilişkin olarak Sıkıyönetim Komutanlıklarının koyduğu yasakların ve aldığı kararların herhangi bir şekilde tartışılması,

4 — Kamu davası açılıncaya kadar haklarında soruşturma ve kovuşturma yapılan siyasî parti, işçi teşekkülleri, meslek kuruluşları, dernek ve siyasî kişilerle ilgili olarak kamuoyuna yanıltıcı ve ilgilileri etkileyici yazı yazmak, sözlü veya yazılı beyanda bulunmak, yorumlar yapmak,

5 — Açılan kamu davalarında verilecek mahkûmiyet veya beraat kararları kesinleşinceye kadar ilgilileri suçlayıcı veya savunucu herhangi bir yorum ve yayında bulunmak (sadece açık cereyan eden duruşma safhaları doğru olmak şartıyla tam yahut özet olarak yayınlanabilir.)

6 — Bu karar ile konulan yasaklara uymayanlar hakkında, fiilleri başka bir suçu oluştursa dahi, ayrıca 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 16 ncı maddesi uyarınca yasal işlem yapılacaktır.

2. *Millî Güvenlik Konseyinin, Sayıştaya Üye Seçimi Hakkında Bir Komisyon Kurulmasına İlişkin Kararı (Karar no: 13, R.G. 1.7.1981/17387), (Kabul tarihi : 29.6.1981) :*

Sayıştay üyeliğine seçilmek üzere teklif edilen adayların sicillerini, niteliklerini ve grup kontenjanlarını inceleyerek Sayıştay Kanununun öngördüğü koşul ve niteliklere sahip olup olmadıklarını araştırmak ve sonucunu bir raporla belirtmek üzere (3) üyeden oluşan geçici bir komisyon kurulması hakkında Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinin 29 Haziran 1981 tarih ve 3149-2-81 Sayılı teklifi Millî Güvenlik Konseyinin 29 Haziran 1981 tarihli 61 nci Birleşiminde kabul edilmiştir. 30/6/1981

3. *Millî Güvenlik Konseyinin Kurucu Meclisin Danışma Meclisine Seçilecek Adaylarda Aranılacak Şartlar ve Seçim Şekli İle İlgili Kararı (Karar no: 53, R.G. 11.7.1981/17397) :*

30 Haziran 1981 tarih ve 2485 Sayılı Kurucu Meclis Hakkında Kanun Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan kanuna göre; Danışma Meclisi, her ilden Valinin tespit ve teklif ettiği 3 kat aday arasından Millî Güvenlik Konseyince seçilen 120 üye ile Millî Güvenlik Konseyince doğrudan doğruya seçilen 40 üyeden olmak üzere toplam 160 üyeden oluşmaktadır.

Kararda daha sonra Danışma Meclisine üye seçilme şartları belirtildikten sonra, adaylık için başvuru usulü açıklanmaktadır.

Millî Güvenlik Konseyince, Danışma Meclisine doğrudan doğruya üye seçilenler ile il adayları arasından seçilecek üyelerin adları, soyadları ve mesleklerinin Resmî Gazete'de yayımlanıp, TRT aracılığıyla kamuoyuna duyurulacağı kararlaştırılmıştır.

Danışma Meclisinin ilk toplantısını 23 Ekim 1981 tarihinde Saat: 10.00'da Türkiye Büyük Millet Meclisinde en yaşlı üyenin Başkanlığında yapacağı kararlaştırılmıştır.

4. *Millî Güvenlik Konseyinin, Danıştayda Boşalan Birinci Başkanlık, Daire Başkanlığı ve Başkanun Sözcülüğüne 521 Sayılı Kanuna göre Yapılacak Seçimlerin Ertelenmesi Hakkındaki Kararı (Karar no: 54, R.G. 11.7.1981/17397):*

Bu karara göre, herhangi bir nedenle boşalan Danıştay Birinci Başkanlığına, Daire Başkanlıklarına ve Başkanun Sözcülüğüne 521 sayılı Danıştay Kanunu gereğince yapılacak seçimler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca, münhal bulunan Danıştay üyeliklerine yeni seçilecek olanların göreve başlamasına kadar ertelenmiştir.

5. *Millî Güvenlik Konseyinin Kurucu Meclisle ilgili 55 Sayılı Kararı (Karar no: 55, R.G. 9.8.1981/17423), (Kabul tarihi: 8.8.1981):*

Kurucu Meclis Hakkındaki 26 Haziran 1981 gün ve 2485 sayılı Kanun ile bu Kanuna göre adaylık için başvurma koşulları, başlangıç ve sona erme ve adayların Millî Güvenlik Konseyi'ne bildirilme tarihleri ile Danışma Meclisinin ilk toplantısını yapacağı tarihi açıklayan 10 Temmuz 1981 gün ve 53 sayılı Millî Güvenlik Konseyi Kararının uygulanmasında bazı tereddütlü noktalarla karşılaşıldığı için konuya açıklık getirmek amacıyla bu karar alınmıştır.

6. *Millî Güvenlik Konseyinin Kamu İktisadî Teşebbüslerinin Denetimine Ait Kararı (Karar no: 15, R.G. 20.8.1981/17434), (Kabul tarihi: 11.8.1981):*

Bu kararla, bilançolarıyla netice hesapları tasvip edilmek suretiyle yönetim kurulları ibra edilen kamu iktisadî teşebbüsleri, bilançolarıyla netice hesaplar (açılmış ve açılacak tahkikat sonucu doğacak neticeler saklı kalmak kaydıyla) tasvip edilmek suretiyle yönetim kurulları ibra edilen kamu iktisadî teşebbüsleri, bilançolarıyla netice hesapları tasvip edilmemek suretiyle yönetim kurulları ibra edilmeyen kamu iktisadî teşebbüslerinin hangileri olduğu listeler şeklinde açıklanmıştır. (Not: Bu MGK Kararının eki malî tablo 22.8.981 tarihli Resmî Gazetededir.)

7. *Bayındırlık Eski Bakanı Şerafettin Elçi Hakkında Soruşturma Komisyonu Kurulmasına Dair Karar (Karar no: 16, R.G. 20.8.1981/17434, Kabul tarihi: 18.8.1981):*

Bayındırlık eski Bakanı Şerafettin Elçi'nin, Bakanlığı zamanında; görevini ihmal ve kötüye kullanma ve menfaat temini suretiyle Hazineyi zarara soktuğu iddialarını soruşturmak üzere, 5 üyeden oluşan, bir soruşturma komisyonu kurulmasına ve komisyonun görev süresinin (60) altmış gün olmasına dair Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekre-

terliği'nin teklifi, İçtüzüğün 20 nci maddesine göre, Millî Güvenlik Konseyinin 67 nci birleŖiminde kabul edilmiŖtir.

8. *Bayındırlık Eski Bakanı Selâhattin Kılıç Hakkında SoruŖturma Komisyonu Kurulmasına Dair Karar (Karar no: 17, R.G. 20.8.1981/17434, Kabul tarihi 18.8.1981):*

Bayındırlık eski Bakanı Selâhattin Kılıç'ın, Bakanlığı zamanında, görevini kötüye kullanmak suretiyle Hazineyi zarara soktuğu iddialarını soruŖturmak üzere, 5 üyeden oluŖan, bir SoruŖturma komisyonu kurulmasına ve Komisyonun görev süresinin (60) altmış gün olmasına dair Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinin teklifi, içtüzüğün 20. maddesine göre, Millî Güvenlik Konseyinin 67 nci BirleŖiminde kabul edilmiŖtir.

II. YÜRÜTME İŖLEMLERİ

B. Tüzükler :

1. *Türkiye Bankalar Birliği Ana Tüzüğü (R.G. 4.5.1981/17330):*

“Türkiye Bankalar Birliği Ana Tüzüğü”nün yürürlüğe konulması, Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının olumlu görüşlerine dayanan Maliye Bakanlığının 3.4.1981 tarihli ve 20896 sayılı yazısı üzerine, 7129 sayılı Bankalar Kanununun 57 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 6.4.1981 tarihinde kararlaŖtırılmıŖtır.

Tüzüğün 1. maddesinde, Birliğin kuruluŖu, merkezi ve adı belirtilmekte, 2. maddesinde amacı saptanmaktadır. 3. maddede, bankaların birlikte nasıl temsil edileceği öngörölmekte, 4. madde, Birliğin organlarını belirtmektedir. 5. maddede, “Birlik Genel Kurulu, üye bankaların temsilcilerinden oluŖur” denmekte, olağan ve olağanüstü toplantılara değinilmektedir. 6. maddede, toplantı yeter sayısı, 7. maddede Genel Kurulda görüŖülecek maddeler ve kararın oy çoğunluğu ile verilmesi konularına değinilmektedir. 8. maddede Genel Kurula, Yönetim Kurulu Başkanının başkanlık edeceği belirtilmekte, 9. madde, üyelerin Genel Kuruldaki oy haklarına iliŖkin bulunmaktadır. 10. madde Genel Kurulun görevlerini saptamaktadır. Genel Kurul tarafından alınan kararların toplantıda hazır bulunmayan üyeler hakkında da geçerli olduğunu belirten 11. maddeden sonra yönetim kurulu,

seçim şekil, görev ve yetkilerinden bahseden 12. madde gelmektedir. 13. madde, Genel Sekreterlik görev ve yetkilerini belirlemekte, 14. madde, Denetçilerin seçimi, görev ve yetkilerinden bahsetmektedir. 15, 16, 17, 18. maddeler malî hükümlere ilişkindir. Yatırımlara ilişkin 19. maddeden sonra, son hükümler yer almaktadır.

2. *Demir, Deniz, Hava Yolları İşletmelerinin Gümrük Yükümlülüklerine ve Denetlenmelerine İlişkin Tüzük (R.G. 24.6.1981/17380) :*

Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Danıştay'ca incelenmiş olan "Demir, Deniz, Hava Yolları İşletmelerinin Gümrük Yükümlülüklerine ve Denetlenmelerine İlişkin Tüzük"ün yürürlüğe konulması, 1615 sayılı Gümrük Kanununun 50. maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 25.5.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Özel yasaları ve Gümrük Kanunu hükümlerine göre, sundurma, antrepo ve yolcu salonu açmakta ve işletmekte olan demir, deniz ve hava yolları işletmelerinin gümrük işlemleri ve denetlenmelerinin biçim ve yöntemleri ile öteki yükümlülükleri bu Tüzükte gösterilmiştir.

3. *Tababet Uzmanlık Tüzüğünde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tüzük (R.G. 30.6.1981/17386):*

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ve Danıştay'ca incelenmiş olan bu tüzüğün yürürlüğe konulması, 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatların Tarzı İcrasına Dair Kanun'un 9 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 25.5.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Bu tüzükle, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı kurumlardaki iç hastalıkları, çocuk sağlığı ve hastalıkları, genel şirurji, kadın hastalıkları ve doğum asistanlarının, ilk ve son yılları dışındaki en çok bir yıllık asistanlık çalışmalarını yetkili kılınan sağlık kurumları dışında kalan Devlet Hastanelerinde yapmalarına Bakanlıkça karar verilebileceği belirtilmiş, 18. maddede sözü edilen yeterlik fişlerinin, bu süre için, yanlarında çalıştıkları uzmanlar tarafından doldurulacağı öngörülmüştür.

4. *Sosyal Sigorta İşlemleri Tüzüğünde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (R.G. 7.7.1981/17393) :*

Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Danıştay'ca incelenmiş olan bu tüzüğün yürürlüğe konulması; 506 sayılı Sosyal Sigortalar

Kanununun 135 nci maddesine göre, Bakanlar Kuurlunca 25.5.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Bakanlar Kurulunun 6.4.1972 günlü ve 7/4209 sayılı kararıyla yürürlüğe konulan tüzüğün 77. maddesi şu şekli almıştır:

Madde 77 — Prim itiraz komisyonunun büro hizmetlerinde çalışacak personel kurumca atanır.

Komisyonca Kurumca atanan başkan ve üye ile büro personeli, Kurum memurlarının statüsüne tabidirler.

Seçilen üyelere, her toplantı günü için, Kurumca, 15 gösterge sayısının 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 ncü maddesi gereğince her yıl bütçe kanunlarında Devlet Memurları aylıkları için saptanan katsayı ile çarpılması sonucunda bulunacak miktarda ücret ödenir.

(R.G.'de yayımı tarihinde yürürlüğe giren bu tüzüğü Bakanlar Kurulu yürütür).

5. *Gümrüğe Terkedilen, Terkedilmiş Sayılan, Müsadere Edilen Eşyanın Tasfiyesine İlişkin Tüzük (R.G. 9.7.1981/17395) :*

Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Danıştay'ca incelenmiş olan bu Tüzük'ün yürürlüğe konulması, 1615 sayılı Gümrük Kanununun değişik 141. maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 18.5.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Bu tüzükte, gümrüğe terkedilen, terkedilmiş sayılan, müsadere edilen ya da bekletilmesi sakıncalı görülen eşyanın tasfiyesine ilişkin şekil, usul ve esaslar gösterilmiştir.

Kanunun 1. bölümünde, tasfiye edilecek eşyanın kapsamı, tasfiye yolları, tasfiye listeleri, bedelin saptanması gibi konular yer almaktadır. İkinci bölüm, tahsis yoluyla tasfiyeye, üçüncü bölüm, satış yoluyla tasfiyeye, dördüncü bölüm, bedelsiz tahsise, beşinci bölüm yoketme yoluyla tasfiyeye ilişkindir. Altıncı bölümde ise çeşitli ve son hükümler yer almaktadır.

6. *PTT Biriktirme ve Yardım Sandığı Tüzüğünde Değişiklik Tüzüğü (R.G. 8.8.1981/17422) :*

Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Danışta'ca incelenmiş bulunan bu tüzüğün yürürlüğe konulması; 6145 sayılı kanunun 16 ncı mad-

desine göre, Bakanlar Kurulunca 10.7.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Bakanlar Kurulunun 20 Şubat 1951 günlü ve 3/12564 sayılı kararıyla yürürlüğe konulan PTT Biriktirme ve Yardım Sandığı Tüzüğü'nün Bakanlar Kurulunun 17.1.1957 günlü ve 4/8591 Sayılı kararıyla yürürlüğe konulan Tüzükle değiştirilen 36. ve Bakanlar Kurulunun 25.10.1981 günlü ve 7/3328 sayılı kararıyla yürürlüğe konulan Tüzükle değiştirilen 41. maddeleri bu tüzükle yeniden değiştirilmiştir.

7. Polis Bakım ve Yardım Sandığı Tüzüğünde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tüzük (R.G. 25.8.1981/17439) :

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Danıştayca incelenmiş olan bu tüzüğün yürürlüğe konulması Bakanlar Kurulunca 14.7.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Değiştirilen maddeler, yardım fonuna katılma payına ilişkin olan 6. madde, ortaklara kefalet karşılığı borç verilebileceğini öngören 36. madde ve safi kârın dağılımına ilişkin olan 49. maddedir

C. Bakanlar Kurulu Kararları :

1. Bazı Sigortalıların Prim ve Ödeneklerinin Hesabında Esas Tutulacak Günlük Kazançlarının Artırılması kararı (R.G. 8.5.1981/17334) :

18.5.1981 tarihli ve 7/17516 sayılı Kararnameye göre 180.— (yüzsksen) lira olarak tespit edilmiş bulunan günlük, haftalık ya da aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da Komisyon ücreti ve kâra katılma gibi belirsiz bir zaman ve miktar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançlarının 1.4.1981 tarihinden geçerli olmak üzere 325.— (üçyüz-yirmibeş) liraya çıkarılması; Sosyal Güvenlik Bakanlığının 7.4.1981 tarihli ve 4382 sayılı yazısı üzerine, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 24.4.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

2. Türk Silâhlı Kuvvetleri Personeline Verilecek Çeşitli Tazminatlarına İlişkin Karar (R.G. 14.5.1981/17340) :

926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre Su-

bay, Astsubay, Uzman Çavuş ve Uzman Jandarma Çavuşlarına hangi rütbe ve görevler için ne miktarda iş güclüğü, iş riski, eleman teminindeki güçlük zammı ve malî sorumluluk tazminatı verileceğini belirleyen 20.2.1981 tarihli ve 8/2410 sayılı Kararnameye bağlı Kararda değişiklik yapılması, Millî Savunma Bakanlığının yazısı üzerine 20.1.1976 tarihli ve 1933 sayılı Kanun hükümlerine göre Bakanlar Kurulunca kararlaştırılmıştır.

3. *Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmelik (R.G. 20.5.1981/17345) :*

3 Kasım 1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanununun 10 uncu maddesi gereğince çıkarılan bu yöneteliğin amacı; barışta güven ve asayişini korumak, kaçakçılığı men, takip ve tahkikle görevli bulunan kamu personeli ile güven ve asayişin korunmasında hizmetlerinden yararlanması zorunlu görülen ve yetkililerce kendilerine bu amaca yönelik görev verilen sivillerin bilfiil icra ettikleri bu tür görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları bu tür görevden doğması koşulu ile derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya sakat kalmaları halinde ödenecek nakdî tazminatın esas ve yöntemlerinin düzenlenmesidir.

4. *Kaçakçılığın Men ve Takibi Maksadıyla Karadeniz'de Emniyet Bölgesi İhdas Olunması Kararı (R.G. 30.5.1981/17355) :*

Kaçakçılığın men ve takibi maksadıyla Karadeniz'de İğneada'dan başlayıp Sarp'a kadar uzanan Türkiye Cumhuriyeti kıyı ve karasularında, Marmara Denizi ve Boğazlarda, Bakanlar Kurulunun 18.3.1981 tarihli kararıyla Emniyet Bölgesi oluşturulmuştur. Konuya ilişkin ayrıntılar kararda düzenlenmektedir.

5. *"Sakatları Koruma Millî Koordinasyon Kurulu Kurulması Hakkında Karar (R.G. 2.6.1981/17358) :*

"Sakatları Koruma Millî Koordinasyon Kurulu" kurulması, Sosyal Güvenlik Bakanlığının yazısı üzerine Bakanlar Kurulunca 1.5.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır. Bu kurulun amacı, sakatlıkları önleyici ve tedavi edici tedbirleri almak, sakatların tıbbî ve meslekî rehabilitasyonu, eğitimi ve ülkemizin sosyal, ekonomik ve kültürel kaynaklarından yeterli ölçüde yararlanmalarını ve istihdam imkânlarına kavuş-

malarını sağlamak, sakatlara hizmet götüren bütün resmî ve özel, millî ve milletlerarası kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, işbirliği yapmaktır. Kurula ilişkin diğer açıklamalar kararda yer almaktadır.

6. *PTT Tebligat Ücret Tarife Değişiklik Kararı (R.G. 2.6.1981/17358)* :

Bakanlar Kurulunun 13.5.1981 tarihinde aldığı bu kararda PTT İşletmesinin, 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre Tebligat evrakından alacağı ücret tarifesi yer almaktadır.

7. *1981 Yılı Programı (R.G. 4.6.1981/17360)* :

30.11.1980 tarih ve 17176 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1981 yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair 29.11.1980 tarihli ve 8/2024 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının ekidir.

Programda, giriş kısmında, genel ekonomik durum ve 1981 programının temel amaçları gösterilmekte, Dünya ekonomisindeki gelişmeler, Büyüme Hızı ve Yapısı, Kaynakların Kullanımı ve Yönlendirilmesi, Dış Ekonomik İlişkiler, Finansman Dengesi, Para, Bankalar ve Kredi, Fiyatlar, Enerji, Hizmetler, Kamu Hizmetleri, Sosyal Gelişmeler, Nüfus, İstihdam, İnsangücü, Çalışma Sorunları, Eğitim, Millî Kültür, Gençlik ve Spor, Sağlık, Sosyal Güvenlik Programları, Esnaf-Sanatkârlar ve Küçük Sanayi, Köylüye Yönelik Politikalar, Bilim - Araştırma - Teknoloji, Mekân Düzenlenmesi, Mühendislik - Proje Hizmetlerinin Düzenlenmesi, Vakıf Kuruluşları, Hukuk ve Plânlı Kalkınma, Adalet Hizmetleri, Çok Ortaklı Teşebbüsler, İl ve Bölge Düzeyinde Programlama konularına ayrıntılarıyla değinilmektedir.

8. *2361 Sayılı Kanunun Geçici 14. Maddesinde Belirtilen Hizmet Erbabından Kanun Değişikliğinden Doğan Net Ücret Artışlarının Hak Sahiplerine Ödenmesi Kararı (R.G. 17.6.1981/17373)*

9. *Adalet Teşkilâtını Güçlendirme Vakfına Vergi Muafiyeti Tanınması Kararı (R.G. 3.7.1981/17389)*

10. *Ülkemiz Süt ve Tereyağı Üretiminde Artış Sağlanması Nedeniyle Fazla Tereyağının İhraç Edilmesi Kararı (R.G. 3.7.1981/17389)*

11. *SSK Tarafından Hak Sahiplerine Ödenen Aylıkların Ziraat ve İş Bankalarının Şubelerince Ödenme Kararı (R.G. 4.7.1981/17390) :*

12. *657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 1981 Malî Yılında Verilecek İş Güçlüğü, İş Riski ve Temininde Güçlük Zammı ile Malî Sorumluluk Tazminatı Kararı: (R.G. 9.7.1981/17395)*

Bu karara ek listede, zam ve tazminat miktar ve oranları gösterilmiştir.

13. *“Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Bu Bakanlığa Bağlı Kuruluşlar Tarafından Açılacak Kamp, Kurs, Seminerlerde ve Ulusal ve Mahallî Bayram Hazırlıklarında ve Gösterilerinde ve Benzeri Faaliyetlerde Görevlendirileceklerin Niteliklerine ve Bunlara Verilecek Ders Saatleri Sayısına İlişkin Esaslar”ın 2 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Esaslar (R.G. 21.7.1981/17407)*

14. *Uluslararası Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılması Hakkında Karar (R.G. 23.7.1981/17409) :*

27.10.1980 tarihli ve 2326 Sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, 18.3.1981 tarihli ve 8/2560 sayılı Kararname ile katılmamız uygun bulunan “Diplomasi Ajanları da Dahil Olmak Üzere Uluslararası Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi”nin, Türkiye Cumhuriyeti bakımından 11 Temmuz 1981 tarihinde yürürlüğe girmesi; Dışişleri Bakanlığının yazısı üzerine, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrasına göre, Bakanlar Kurulunca 3.7.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

15. *Faiz Oranları ve Mevduat Munzam Karşılık Oranları ile İlgili Karar (R.G. 24.7.1981/17410) :*

6. *TEK'e 3. Beş Yıllık Plana Göre Yatırım için İthal Kolaylığı Sağlanması Kararı (R.G. 5.8.1981/17419) :*

17. *Öncelikli İller Listesinin Düzenlenme Kararı (R.G. 8.8.1981/17422) :*

29.11.1980 tarihli ve 8/2024 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Genel Teşvik Tablosunun ekinde yer alan;

1 — Kalkınmada öncelikli İller Sayısının değiştirilmesi,

2 — Adı geçen Kararnamede yer alan illerin Kalkınmada Öncelikli İller olarak teşvik araçlarından yararlandırılması işleminin 1981 programı döneminde de geçerli olması,

3 — DPT Bütçesinde yer alan Malî ve İktisadî transferler ödeneklerinin yeni tespit edilen illerdeki projeler için kullanılması;

Yüksek Plânlama Kurulunun 17.6.1981 tarihli ve 45 sayılı Raporu üzerine, 3.9.1960 tarihli ve 91 sayılı kanunun 15 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 3.7.1981 tairhinde kararlaştırılmıştır.

1981 Yılı Programından itibaren geçerli olmak üzere Kalkınmada Öncelikli Yöre Kapsamına giren 1. Derecede öncelikli 20 il şunlardır: Adıyaman, Ağrı, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elâzığ, Erzin-can, Erzurum, Gümüşhane, Hakkâri, Kars, Kahramanmaraş, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Sivas, Tunceli, Urfa ve Van, 2. derecede öncelikli 5 il ise, Çankırı, Çorum, Kastamonu, Sinop ve Yozgat'tır.

18. *Kaçak Olduğu veya Kaçak Eşya Naklinde Kullanıldığı İddiasıyla El Konulan Deniz Taşıtları Hakkında Yapılacak İşlemleri Gösterir Esaslar (R.G. 23.8.1981/17437):*

Bu kararın 1. maddesi, "kaçak olduğu veya kaçak eşya naklinde kullanıldığı iddiasıyla, 1918 sayılı kanuna göre yetkili makamlarca el konulan deniz taşıtları hakkında en yakın gümrük idaresine veya eşya tekele tâbi ise tekel idaresine derhal bilgi verilir" hükmünü getirmekte, konuya açıklık getiren diğer hükümler bunu izlemektedir.

19. *Bankaların Taahhütlerine Karşı Bulunduracakları Umumî Disponibilitenin Asgari Nispeti ve Hesaplanma Şekline İlişkin Karar (R.G. 26.8.1981/17440)*

20. *Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 25 Sayılı Karara Ek Karar (R.G. 27.8.1981/17441):*

Bakanlar Kurulunun bu kararı yurt dışında dövizle öğrenimlerini sürdüren öğrencilere ilişkindir.

21. *Tabii Afetlerden Zarar Gören Bölgelere Demiryolu ile İndirimli ve Öncelikli Taşıma Esaslarına Ait Karar (R.G. 27.8.1981/17441)*

Ç. Yönetmelikler/Tebliğler/Genelgeler :

1. *İskenderun 3. Demir Çelik (İSDEMİR) Limanı Yönetmeliği (R.G. 1.5.1981/17327) :*

Bu Yönetmelik İSDEMİR Limanının kullanılmasına ve Limandaki çalışmalara ilişkin düzenlemeleri kapsar.

2. *Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 25 sayılı Karara İlişkin Tebliğ — No. 3 (R.G. 1.5.1981/17327) :*

Madde 1 — Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 25 sayılı karar'ın 2 nci maddesi ile Bakanlığımızca tesbiti öngörülen Türk Lirası ile yabancı paralar arasındaki pariteyi ve aynı karar'ın 3 ncü maddesinin 2 nci fıkrasında tesbiti öngörülen çapraz kurları, Para Kredi Kurulunun 29.4.1981 tarih ve 43 no.lu Kararına da uygun olarak, Uluslararası Piyasalarda ve ekonomideki gelişmeler esas alınmak suretiyle hergün tesbit ve ilân etmeye T.C. Merkez Bankası yetkili kılınmıştır.

Madde 2 — Döviz pozisyonu tutan bankaların döviz mevcutlarında, T.C. Merkez Bankasınca belirlenecek döviz fiyatları dolayısı ile ortaya çıkacak kâr ve zararlar ilgili bankalara ait olacaktır.

Tebliği Maliye Bakanlığı yayınlamıştır.

3. *Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 17 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ — Seri VII No: 162/1 (R.G. 1.5.1981/17327) :*

Maliye Bakanlığınca yayınlanan bu tebliğe göre T.C. Merkez Bankası nezdinde açtırılan "Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesaplarına" ödenen faiz oranları, vadesizler için % 7, 12 ay vadeli için % 10, 18 ay vadeli için % 12, 24 ay ve daha fazla vadeli için % 14 olarak değiştirilmiştir.

4. *İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Bazı Maddelerini Değiştiren Yönetmelik (R.G. 6.5.1981/17332) :*

Bu yönetmelikte, öğrencilerin derslere devamı, sınavlar, staj dönemi, vizeler, sınav sonuç fişlerinin saklanması ilişkin çeşitli hükümler yer almaktadır.

5. *Özel Dershaneler Tip Yönetmeliği (R.G. 7.5.1981/17333) :*

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan bu yönetmelikle, özel dershanelerin kuruluş şekli, amacı, yönetimi, eğitim ve öğretim tarzı, öğrencilerden alınacak ücretler ve disiplin yöntemi belirlenmiştir.

6. *Profesyonel Futbolcuların Jübile Töreni Hakkında Yönetmelik (R.G. 7.5.1981/17333) :*

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünce yayınlanan bu yönetmelikle, profesyonel futbolcular için yapılacak Jübile törenlerinin düzenlenmesi ve bu törenlerin şartları belirlenmiştir.

7. *Veraset ve İntikal Vergisi Genel Tebliği (R.G. 7.5.1981/17333) :*

7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununda değişiklik yapan 2353 sayılı kanun 1.1.1981 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, bu kanunun değişikliğe uğrayan maddelerinin uygulanmasında nazara alınması gerekli hususlar Maliye Bakanlığınca yayınlanan bu tebliğde belirtilmiştir.

8. *Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (R.G. 8.5.1991/17334) (Seri no: 20) :*

Maliye Bakanlığınca yayınlanan bu tebliğ, 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik yapılmasına ilişkin 2362 Sayılı Kanun maddelerinin uygulama şeklini göstermektedir.

Bu tebliğin içerdiği konular arasında Kurumlar Vergisi Kanununun uygulanmasında sendikaların dernek sayılacağı hususunun açıklanması, kooperatiflerin mevcut hukukî duruma göre yeniden tanımlanması, iktisadî kamu müesseselerinin mükellefiyetinin tayini konusuna ve yabancı kamu idare ve müesseselerine ait iktisadî işletmelerin mükellefiyetinin tayini konusuna açıklık kazandırılması yer almaktadır.

Bu tebliğle, vergiden muaf tutulacak emekli ve yardım sandıkları yeniden belirlenmiştir.

Mahalli idareler ile bunların birlikleri veya bunlara bağlı müesseseler tarafından işletilen "soğukhava deposu işletmeleri" muafiyet kapsamına alınmıştır.

Derneklere ait lokal, gazino ve lokanta işletmeleri için tanınan vergi muafiyeti kaldırılmıştır.

İstisnalar, Finansman Fonu, Dar Mükellefiyette Mevzu, Matrahın Tayini, Türkiye'de satış yapılmaksızın Mal İhracında Kurum Kazancının Götürü Usulde Tesbiti, Tasfiye, Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümleri de dikkate alınarak kurum kazançlarının vergilendirilme ilkeleri, ihtiyat akçelerinin dağıtımı veya sermayeye ilâvesi halinde yapılacak işlem gibi konulara açıklık getirilmiştir.

9. *Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri no: 10): (R.G. 9.5.1981/17335)*

Maliye Bakanlığınca yayınlanan bu tebliğe göre, evvelce değeri 100 lirayı geçmeyen dava ve takipler harçtan müstesna tutulmakta iken, maktu harçların yükseltilmesine paralel olarak yapılan değişiklikle 100 liralık istisna haddi 2500 liraya yükseltilmiştir. Ancak ticarî senetlere ait takipler eskiden olduğu gibi istisnadan faydalanamayacaktır.

Maliye Bakanlığının bu tebliğinde harçlara ilişkin daha başka kanun hükümlerine de açıklık getirilmektedir.

10. *İhracatı Teşvik Tebliği: 81/5 (R.G. 10.5.1981/17336):*

Bu tebliğ, yürürlükte bulunan ihracatı teşvik tedbirlerinin mevzuatını, teşviklerden faydalanma şart ve imkânlarını uygulama ve izleme esas ve usullerini tespit ederek işlemleri basitleştirmek, süratlendirmek, formaliteleri azaltmak suretiyle, ihracatçılara kolaylık sağlamak üzere 8/182, 8/887, 8/1172, 8/1173, 8/2660 sayılı İhracatı Teşvik Kararları ve 24.1.1980 tarih, 8/175 sayılı 6/12585 sayılı Kararnameye Ek karara göre TUD tarafından hazırlanmıştır.

11. *Atatürk'ün Doğumunun 100 üncü Yılı Kutlama Koordinasyon Kurulu ve Bu Kurula Bağlı Olarak Çalışan Birimlere Ait Yönetmelik (R.G. 13.5.1981/17339):*

Başbakanlıkça yayınlanan bu yönetmelik, Atatürk'ün doğumunun 100. Yılı Kutlanması için 2302 sayılı kanunla kurulan K. K. Kurulu (Kutlama Koordinasyon Kurulu) ile bu kurula bağlı olarak çalışan birimlerin kuruluş ve görevlerini belirlemek üzere hazırlanmıştır.

12. *Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 17 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ: Seri. IV, No. 8/8 (R.G. 13.5.1981/17339):*

Kıbrıs'a yapılacak seyahatlerde götürülebilecek Türk Liralarının yıllık toplamı 60.000 TL'na yükseltilmiştir. Tebliğ, Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanmıştır.

13. *Gider Vergileri Genel Tebliği - Seri no: 79 (R.G. 15.5.1981/17341):*

Gider Vergileri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 17.4.1981 tarihli ve 2447 Sayılı Kanun 19.4.1981 tarihli ve 17315 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Maliye Bakanlığınca yayınlanan bu tebliğ, kanunda yapılan değişikliklere açıklık getirmek amacını gütmektedir.

14. *Futbol Hakem, Gözlemci, Temsilci ve İlgili Kuruluşlar Hakkında Yönetmelik (R.G. 18.5.1981/17344):*

Gençlik ve Spor Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmelik, Futbol Federasyonunun, Bölgelerin veya bunların müsaadesi ile amatör ve profesyonel kuruluşların düzenleyecekleri resmî ve özel bütün müsabakaların yönetimi ve bu müsabakalarla ilgili teknik anlaşmazlıkların çözülmesi, Bölge Hakem Komitelerinin, hakemlerin, hakem öğretmenlerinin, gözlemcilerinin yetiştirilmesi, seçimi ve tayini işlerinde uygulanır.

15. *Millî Eğitim Bakanlığınca Bağlı Okul Öncesi Kurumları, Temel Eğitim I. ve II. Kademe Okulları (İlkokul - Ortaokul), Ortaöğretim ve Yaygın Eğitim Kurumları Öğretmenlerinin Tayin ve Nakil Yönetmeliği (R.G. 20.5.1981/17345):*

Millî Eğitim Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmelik, Millî Eğitim Bakanlığınca bağlı Okulöncesi Kurumları, Temel Eğitim I. ve II. Kademe Okulları (İlkokul - Ortaokul), Ortaöğretim ve Yaygın Eğitim Kurumları Öğretmenlerinin Tayin ve Nakillerinin hangi hükümlere bağlandığını göstermektedir.

16. *Millî Eğitim Bakanlığınca Bağlı Okullarda Yararlanılacak Kitapların Hazırlanma, İncelenme, Basılma ve Dağıtılma Süreleri Hakkında Yönetmelik (R.G. 23.5.1981/17343):*

Millî Eğitim Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmelik, M.E.B.'na bağlı okullarda okutulan ders, temel ders, yardımcı ders, kaynak ve alıştırma kitapları ile iş ve işlem yapraklarının ders araçlarının ha-

zırlanma, incelenme, basılma ve dağıtılma sürelerine ilişkin hükümleri kapsar.

17. *Millî Eğitim Bakanlığınca Bağlı Okul ve Kurumların Tabelâları Yönetmeliği (R.G. 23.5.1981/17348):*

Millî Eğitim Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmelik, M.E.B.'na bağlı Merkez ve Taşra Teşkilâtındaki çeşitli kurumlar ile her tür ve derecedeki resmî, özel, azınlık ve yabancı okulların dışına ve içine konacak tabelâların hazırlanmaları ilgili hükümleri kapsamaktadır.

18. *Otoparklara İlişkin Belediyelerin İmar Yönetmeliklerine Ek Yönetmelik (R.G. 25.5.1981/17350):*

İmar ve İskân Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmeliğin amacı şehir ve kasabalarda sayısı gün geçtikçe artan motorlu taşıtların doğurduğu trafik sorun uve özellikle artan araba sahipliği nedeniyle otopark sorununu çözümlmek için bina ve tesislerde özel, imar plânlarında genel otopark yerleri tesisi ile bunların miktar ve ölçülerini belirlemektir.

19. *Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinde Görev Yapan Personelin Ödüllendirilmesine Dair Yönetmelik (R.G. 28.5.1981/17353):*

Adalet Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmelikle Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinde görev yapan ve bu kurumlarda yetki ile çalışan personele 2416 sayılı 1981 yılı Bütçe Kanununun 36. maddesinin A/d fıkrası gereğince verilecek ödülün esasları ile miktarı ve ödeme usulü düzenlenmiştir.

20. *Suç Eşyası Yönetmeliğinin 9 uncu Maddesinin Değiştirilmesini ve Bu Yönetmeliğe Geçici Bir Madde Eklenmesine İlişkin Yönetmelik (R.G. 28.5.1981/17353):*

Adalet Bakanlığınca hazırlanan bu yönetmeliğin 9. maddesi "Emanet Dairesine tevdi edilen suç eşyasının bu yönetmelikte yazılı haller dışında başka bir yere nakli Cumhuriyet Savcısının yazılı izniyle mümkündür" demekte ve konuyu ayrıntılarıyla belirlemektedir.

21. *Uçaklarda Uygulanacak Sağlık İşlemlerine Ait Yönetmelik (R.G. 29.5.1981/17354):*

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmelik,

uçaklarda uygulanacak sağlık tedbirlerini ayrıntılarıyla düzenlemektedir.

22. *Temel Eğitim İkinci Kademe ve Orta Öğretim Kurumlarının Dışarıdan Bitirme Sınavları Yönetmeliği (R.G. 5.6.1981/17361) :*

Millî Eğitim Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmeliğin amacı, çeşitli sebeplerle, Temel Eğitim İkinci Kademe (Ortaokul) ve Orta-öğretim Kurumlarına devam edememiş olanların bu okulları okul dışından bitirme sınavlarını düzenlemektir.

23. *İmar ve İskân Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği (R.G. 12.6.1981/17368) :*

İmar ve İskân Bakanlığı tarafından yayınlanan bu yönetmelik, İmar ve İskân Bakanlığı Kuruluş ve Vazifeleri Hakkındaki 7116 sayılı Kanunun 3 ncü ve İmar ve İskân Bakanlığı Teftiş Kurulunun çalışmalarını düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

24. *İşletme Vergisinin Tahsilinde Makineli Kasaların İşletilmesi ve Perakende Satış Vesikalarının Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik (R.G. 16.6.1981/17372) :*

Maliye Bakanlığınca düzenlenen bu yönetmeliğe göre, işletme vergisi mükellefleri, Makinalı Kasa kullanılması hali dışında, İşletme Vergisinin tahsilinde perakende satış vesikalarını kullanmaya mecburdurlar.

Perakende satış vesikaları kıymetli kâğıt niteliğinde aynı seri ve sıra numarasını taşıyan ikişer nüshalı 50 yapraklı ciltlerden meydana gelir.

Maktu bir bedel ödenerek girilen hizmet işletmelerinde kullanılacak perakende satış vesikaları da kıymetli kâğıt niteliğinde olup, aynı seri ve sıra numarasını taşıyan dip koçanlı 50 yapraklı ciltlerden meydana gelir.

25. *“Devlet Sanatçısı” Olacak ve Bu Haktan Yararlanacaklar ile Bunların Nitelikleri, Seçilmeleri ve Görevleri Hakkında Yönetmelik (R.G. 23.6.1981/17379) :*

Kültür Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmeliğin amacı, “Devlet Sanatçısı” seçilecek ve bu haktan yararlanacaklarda aranacak nitelik-

leri ile seçilme yöntemlerini ve Devlet Sanatçılarının görev, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

Bu yönetmelik, Devlet Opera ve Balesinde, Devlet Tiyatrolarında, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasında, Devlet Senfoni Orkestralarında ve Devlet Konservatuvarlarında görevli üstün yeteneklere sahip ve uluslararası ün yapmış sanatçı, sanatkârlar ile Kültür Bakanlığına bağlı kurumlar dışında aynı nitelikleri taşıyan sanatçılar arasından "Devlet Sanatçısı" seçileceklerde aranacak nitelikler, seçilme yöntemi ile Devlet Sanatçılarının görev, hak ve yükümlülüklerini düzenleyici hükümleri kapsamaktadır.

26. *Özel Sektörce Çıkarılan Tahvil Miktarı, Faiz ve Satış Şartları ile İlgili Merkez Bankası Tebliği (R.G. 3.7.1981/17389):*

T. C. Merkez Bankası tarafından yayınlanan bu tebliğle, 1211 sayılı T. C. Merkez Bankası Kanununun 4 ve 40. maddeleri gereğince 23 Temmuz 1980 tarih ve 17056 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmış bulunan Tebliğ ile yürürlüğe konulan özel sektöre mensup kuruluşlar tarafından ihraç olunacak tahvillerin miktar, faiz ve satış şartları yeniden tesbit edilmiştir.

27. *Medenî Kanun Komisyonunun Çalışmalarına İlişkin Yönetmelik (R.G. 9.7.1981/17395):*

Adalet Bakanlığınca çıkarılan bu yönetmelik, 2467 sayılı "Türk Kanunu Medenîsi ile ilgili çalışmalar yapmak üzere komisyon kurulması Hakkında Kanun" uyarınca kurulacak komisyonların kuruluş, çalışma usulleri ve malî hükümlere ilişkin hususları kapsamaktadır.

28. *Sosyal Sigortalar Kurumu Konut Krkedisini Yönetmeliğinin Geçici 17 ve Geçici 20. Maddelerinin 5. Fıkralarının Değiştirilmesine Dair Yönetmelik (R.G. 9.7.1981/17395)*

29. *Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu İç Yönetmeliği (R.G. 14.7.1981/17400):*

Adalet Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmelikle, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna 2461 Sayılı Kanunla verilen görevlerin yerine getirilmesinde Kurulun çalışma usûllerinin bu yönetmelik hükümlerine tabî olduğu belirtilmiştir.

30. *Hâkimler ve Cumhuriyet Savcıları ile Bu Meslekten Sayılanlara Uygulanacak Atama ve Nakil Yönetmeliği (R.G. 14.7.1981/17400):*

Adalet Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmelik hükümleri, Hâkimler, Cumhuriyet Savcıları, Cumhuriyet Başsavcı Yardımcıları ve bu meslekten sayılan hizmetlerde bulunanlarla, Hâkimlik ve savcılık mesleğindeki görevlere yeniden atanacaklar hakkında uygulanır.

31. *Lise ve Ortaokullar Yönetmeliğinin 80. Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik (R.G. 15.7.1981/17401):*

Millî Eğitim Bakanlığınca yayınlanan bu yönetmelikle, yaz tatili dışında, okulların tatil zamanları belirlenmiştir.

32. *Anayasa Mahkemesi Yayın Yönetmeliği (R.G. 22.7.1981/17408):*

Anayasa Mahkemesi Başkanlığınca yayınlanan bu yönetmeliğin amacı, Anayasa Mahkemesince hazırlanarak ya da satın alınarak yayınlanacak düşün, bilim ve meslek yapıtlarının düzenlenmesi, satılması ve dağıtılması işlemlerinde uygulanacak kuralları belirlemektir.

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü gereğince ya da Mahkeme veya Başkanlık kararlarıyla yapılacak sürekli ve süreksiz tüm yayınlarla, satın alınacak yazı araştırma incelemeler ve çeviriler için bu yönetmelik kuralları uygulanacaktır.

33. *TMMOB (Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği) Asgari Ücret ve Çizim Standartları Tesbit Komisyonu ve Kontrol Bürolarının Kurulmasına İlişkin Yönetmelik (R.G. 24.7.1981/17410):*

TMMOB tarafından yayınlanan bu yönetmelik, 6235 (7303) sayılı Kanuna dayanılarak kamu yararı açısından, mühendislik ve mimarlık meslek dallarının gelişmesi, nitelikli hizmet elde edilmesi, meslek mensuplarının hak ve selâhiyetlerinin korunması, haksız rekabetin önlenmesi ve meslekdaşlar arasında dayanışmanın, bilgi ve deney iletişiminin sağlanması amaçlarını taşımaktadır.

34. *Alım, Satım ve İhale Yönetmeliği (R.G. 13.8.1981/17427):*

İller Bankası tarafından yayınlanan bu yönetmelik, harita, imar plânı düzenlenmesi, içmesuyu, kanalizasyon, elektrik ve diğer bütün

tesis ve yapılarla ilgili araştırma, proje, müşavirlik, kontrollük, inşaat, tesisat, montaj, ikmal, tevsi, islâh ve onarım işleri konusundaki ihalelerle, yurt içinden veya dışından sağlanacak her türlü araç, gereç, donanım alımı ve her türlü kalite kontrolü, gümrükleme, taşıma işleri ihalelerinde, ihtiyaç fazlası gereç, eşya ve hurdaların satımında; taşınır ve taşınmaz malların alım, satım ve kiralama işlerinde uygulanacak yol ve kuralları kapsamaktadır.

35. *Merkez Bankasının Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranları Hakkında Tebliğ* (R.G. 26.8.1981/17440):

III. YARGI İŞLEMLERİ

1 — Anayasa Mahkemesi Kararları:

a. İptal Kararı:

aa — İzmir Asliye 2. Hukuk Mahkemesi 17.2.1926 günlü, 743 sayılı “Türk Kanunu Medenisi”nin 292., 310/2. ve 443. maddeleri hükümlerinin Anayasa’nın 10/2., 12. ve 35. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istenmiş, Anayasa Mahkemesi, oy çokluğuyla “Türk Kanunu Medenisi”nin 310/2. maddesinin Anayasa’ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir. Mahkemenin elindeki davayla ilgili bulunmadığı için Anayasa Mahkemesi 292 ve 443. maddeleri inceleme dışı bırakmıştır. Medenî Kanununun 310. maddesi aynen şöyledir: “Müddeialeyh, anaya evlenme vadettiği veya münasebeti cinsiye bir cürüm veya nüfuzu suistimal teşkil eylediği takdirde; müddeinin talebi üzerine hâkim, onun babalığına hükmeder.

Münasebeti cinsiye zamanında, müddeialeyh evli ise; hâkim, babalığa hükmedemez.”

(R.G. 18.8.1981/17432)

bb — İzmir Asliye 2. Hukuk Mahkemesi 17.2.1926 günlü, 743 sayılı “Türk Kanunu Medenisi”nin 292., 310/2. ve 443. maddeleri hükümlerinin Anayasa’nın 10/2., 11/2. ve 12. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istenmiş, ancak 292. ve 443. maddeler mahkemenin elindeki davada uygulanma durumunda bulunmadığı ve 310. maddenin ikinci fıkrası hükmünün iptaline, başka bir başvuru nedeniyle 21/5.1981 gününde esas 1980/29, karar 1981/22

sayı ile karar verilmiş olduğundan, aynı konu hakkında yeniden karar verilmesine yer olmadığı belirtilmiştir.

b. İptal İstemini Red Kararları

aa — Bartın Sulh Ceza Mahkemesi tarafından Türk Ceza Yasasının 12.6.1979 günlü, 2248 sayılı yasayla değişik 536. maddesinin üçüncü, beşinci ve altıncı fıkralarının Anayasa'nın 12., 20. ve 32. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi istenmiş ancak Anayasa Mahkemesince, Anayasaya aykırılık savı yerinde görülmeyerek, 11.12.1980 günlü, esas: 1980/43, 1980/64 sayılı kararlarla itirazın reddine karar verilmiş bulunmaktadır. (R.G. 13.5.1981/17339).

bb — İstanbul 10. İş Mahkemesi tarafından 506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanunla eklenen Ek 7. maddenin birinci fıkrasının, (B) ve (D) bentlerinin ve Ek 8. maddesinin iptali istenmiş, Anayasanın değişik 151. maddesi anlamında bir dava bulunmadığından başvuran mahkemenin yetkisizliği nedeniyle, davanın reddine karar verilmiştir (R.G. 17.5.1981/17343).

cc — Senirkent Tapulama Mahkemesi tarafından, 28.6.1966 günlü, 766 sayılı "Tapulama Kanunu"nun 75. maddesinin, Anayasanın 2., 8., 31. ve 126. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek, iptaline karar verilmesi istenmiş, Anayasa Mahkemesi, yasa hükmünde Anayasa'ya aykırılık bulunmadığına ve itirazın reddine karar vermiştir. (R.G. 17.5.1981/17343).

dd — Amasya Sulh Ceza Mahkemesi tarafından Türk Ceza Yasasının 12.6.1979 günlü, 2248 sayılı Yasa ile değişik 536. maddesinin üçüncü, beşinci ve altıncı fıkralarında yer alan kuralların, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu öne sürülerek iptallerine karar verilmesi istenmiş, ancak Anayasa Mahkemesi hükmün Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın reddine karar vermiştir (R.G. 17.5.1981/17343).

ee — İstanbul 10. İş Mahkemesi tarafından 4.7.1975 günlü, 1926 Sayılı Yasa ile değiştirilen 854 Sayılı Deniz İş Yasasının 20. maddesinin onüçüncü fıkrasında "Kıdem Tazminatına esas olacak 30 günlük ücret tutarının beher yıl için nazara alınacak miktarı 1475 sayılı İş Kanununa göre tesbit edilmiş olan günlük asgarî ücretin 30 günlük tutarının yedibuçuk katından fazla olamaz" biçiminde yer alan hük-

mün, Anayasa'nın 2. ve 40. maddelerine aykırılığı öne sürülerek iptaline karar verilmesi istenmiş, Anayasa mahkemesi oyçokluğuyla itirazın reddine karar vermiştir.

2. Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları

a. 9.6.1981 tarihli 17365 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Uyuşmazlık Mahkemesi kararı, sebebi ve konusu aynı olmayan davalarda Adlî ve İdarî Yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı oluşmayacağı ve bu yolda yapılmış başvurunun reddi gerektiği hakkındadır.

b. Uyuşmazlık Mahkemesinin bir başka kararı, Tapu Kayıtları üzerinde yapılacak tescil, terkin, tashih gibi işlemlere ilişkin davaların, Medenî Kanununun 935. maddesi gözönüne alınarak Adlî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hakkındadır. (R.G. 9.6.1981/17365).

c. Uyuşmazlık Mahkemesinin Esas no: 1980/510, Karar no: 1981/3 sayılı kararı Millî Güvenlik Konseyi 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına giren; Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve 1402 Sayılı Yasa'nın 13/a maddesindeki üç aylık süre içinde işlenmiş bulunan suça ait davanın Askerî Mahkeme'de görülmesi hakkındadır (RG. 9.6.1981/17365).

d. Uyuşmazlık Mahkemesinin Esas no: 1980/19, karar no: 1981/6 sayılı kararı, 6831 sayılı Orman Yasasının değişik 2. maddesi uyarınca kadastro komisyonunca verilen orman sınırı dışına çıkarma kararının iptali istemiyle, Orman Genel Müdürlüğü'nce Orman ve Maliye Bakanlıklarına karşı açılan davanın Danıştay'da görülmesi gerektiği hakkındadır.

e. Uyuşmazlık Mahkemesi, vermiş olduğu ayrı kararlarda, Millî Güvenlik Konseyi 7 Numaralı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girmeyen ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmayan, 13. maddenin (a) ve (b) fıkralarındaki koşulları içermeyen suça ait davaların Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekeceğini belirtmiştir. (R.G. 9.6.1981/17365 ve R.G. 13.7.1981/17399).

f. Uyuşmazlık Mahkemesinin Esas no: 1981/1, Karar no: 1981/9 sayılı kararı, kamu hizmeti görmek üzere kurulan ve kamu kurumu

olan Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun; kurum iç bünyesine ve organik yapısına ilişkin genel kurul toplantısının ve bu toplantıda alınan idarî nitelikteki kararların iptali istemiyle açılan davaların idarî yargı yerinde görülmesi gerektiği hakkındadır (R.G. 9.6.1981/17365).

g. Uyuşmazlık Mahkemesi, bir çok ayrı kararında, Sıkıyönetim ilânından sonra işlenen ve sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunan suça ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine hükmetmiştir (R.G. 9.6.1981/17365 ve R.G. 13.7.1981/17399).

h. 9 Haziran 1981 tarih ve 17365 Sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan diğer Uyuşmazlık Mahkemesi kararları aşağıda belirtilen konulara ilişkindir:

— Millî Güvenlik Konseyi 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına giren, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunan suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Millî Güvenlik Konseyi 7 numaralı Kararının 4. maddesi kapsamına girmeyen ve sıkıyönetim ilânına neden olmayan suçlara ait davaların Adlî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olarak sıkıyönetim ilânından önceki üç ay içerisinde işlenen suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olan ve ilândan önceki üç ay dışında işlenen, sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı bulunmayan suçlara ait davaların Adlî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Yöntemine uygun olmayan başvurunun reddi gerektiğine,

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber, 1402 sayılı yasa'nın 13. maddesinin (a) ve (b) bentlerindeki koşulları içermeyen suçlara ait davaların Adlî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Sıkıyönetim ilânına ilişkin bulunmayan, güncel zabıta olayı niteliğinde olduğu anlaşılan suçlara ait davaların Adlî yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Sıkıyönetim emrine giren personelin, sıkıyönetim hizmet ve görevleri ile ilgili olarak veya sıkıyönetim hizmet ve görevlerinin

yapılması sırasında işledikleri suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Belli bir siyasî parti ile ilişkisi görülen dernek yöneticisi olan sanıkların işlediği ve sıkıyönetim askerî mahkemelerinin görev alanına giren suçlara ait davanın, yer ve zaman kaydına bakılmaksızın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmekle beraber, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/b. maddesindeki irtibat hali bulunan suça ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— 1971 yılında yürürlükte olan sıkıyönetim sırasında işlenen suça ait davanın Anayasa'nın geçici 21. maddesi uyarınca Adlî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Siyasî parti üyesinin işlediği, sıkıyönetim askerî mahkemelerinin görev alanına giren suçlara ait davanın zaman ve yer koşulu aranmaksızın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Sıkıyönetim ilânından sonra işlenen ve 6136 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde yazılı suça ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğine,

— Uyuşmazlık Mahkemesince görev uyuşmazlığı kesin olarak çözümlenip görevi belli edilen ve görevsizlik kararı kaldırılan mahkemenin, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesini öne sürerek ve bu maddeye dayanarak yeniden Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuramayacağı, böyle bir başvurunun reddi gerekeceğine,

— Uyuşmazlık Mahkemesince 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre yapılan başvuru sonucu görevli yargı yeri belirlendikten sonra başvuran mahkemenin bu konudaki kararının beklenmesi gerektiğine,

— Uyuşmazlık Mahkemesince, 2247 sayılı Yasanın 19. maddesine göre yapılan başvuru sonucu görevli yargı yeri belirlendikten sonra, bu yargı yerince görevsizlik kararı verilip, olumsuz görev uyuşmazlığı çıkarılamayacağına dairdir.

i — 13 Temmuz 1981 tarih ve 17399 Sayılı Resmî Gazete'de, Uyuşmazlık Mahkemesinin değişik içerikli şu kararları yayımlanmıştır:

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve

1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesinde öngörülen süre içinde işlenen suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve belirli bir siyasî parti ile ilişkileri görülen kuruluşların yöneticisi olan kişilerin işledikleri suçlara ait davanın, 1402 sayılı Yasa'ya 2310 sayılı yasa ile eklenen Ek 1. madde uyarınca Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Askerî yargı yerinde görülmekte olan bir suçun diğer sanıkları hakkında sonradan ek iddianame ile Adlî Yargı yerinde açılan davanın da Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Bir parti İlçe Başkanı olan kişinin sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin suçlarınının 2310 sayılı Yasa'nın ek 1. maddesine göre, aynı suçtan dolayı partili olmayan öteki kişilerin suçlarınının ise CMUK. nun 3. maddesindeki irtibat nedeniyle Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Bir parti ile ilişkisi görülen bir dernek üyesi sanık tarafından işlenen ve sıkıyönetim askerî mahkemelerinin görevine giren suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— 6136 Sayılı Yasa'nın değişik 12. maddesine giren suçların, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermemesi, 2354 sayılı Yasa'nın Ek. 4. maddesi kapsamına da girmemesi halinde davanın, Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

j — 25 Temmuz 1981 tarih ve 17411 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi kararına göre, Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olarak, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 2301 sayılı Yasa ile, değişik 13/a. maddesindeki üç aylık süre dışında işlenen TCK. nun 142. maddesinde yazılı suçlara ait davaların aynı maddenin (b) bendi gereğince Sıkıyönetim Askerî Mahkemelerinde görülebilmesi için, bu suçla Sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suç arasında, örgütsel ve organik bağlantı içinde işlendiğini gösterir somut kanıt bulunması gerekmektedir.

3. Yüksek Seçim Kurulu Kararı.

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığının 23.4.1981 günlü yazısında, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hak-

kındaki Yasanın 2234 Sayılı Yasa ile değişik 30 ncu maddesi uyarınca hazırlanan, Yüksek Seçim Kurulunun 24.10.1979 gün ve 918 sayılı kararı ile kabul edilen ve 23 Kasım 1979 günlü Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 128 sayılı Yüksek Seçim Kurulu Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü Kuruluş Genelgesinin 25. maddesinde yer alan hükümler açıklandıktan sonra;

1 — Disiplin cezası vermeye yetkili kişi ve kurullardan hangilerinin hangi tür cezaları vereceğinin, ceza kararlarına karşı yapılacak itirazları inceleyecek mercilerin, itiraz usul ve sürelerinin,

2 — Disiplin cezalarının kesinleşmesinin,

3 — 2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 122 nci maddesinde yer alan ve fakat 657 Sayılı Yasada bulunmayan “yer değiştirme” cezasının seçmen kütükleri büroları personeline uygulanıp uygulanmayacağı hususlarının incelenerek açıklığa kavuşturulması gerektiği düşünüldü ve sonuçta Genelgenin 25. maddesinin incelenmesinden; disiplin cezalarının neler olduğunun, ceza vermeye yetkili kişi ve kurullar ile yetkilerinin, verilecek cezalara itiraz usulleri ile sürelerinin açıklıkla belirlenmediği anlaşıldı. Bu nedenle uygulamada karşılaşılan tereddütleri gidermek ve maddeye açıklık ve kesinlik getirmek amacıyla sözü edilen madde aşağıdaki şekilde değiştirildi:

Madde 25. — Disiplin kovuşturması ve görevden uzaklaştırma konularında 657 sayılı kanun hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Disiplin suçları ve disiplin cezaları 657 sayılı Kanunda yazılı suçlar ve cezalardır. Bunlar dışında ceza verilemez.

Uyarma ve kınama cezaları ile görevden uzaklaştırmaya ilçe seçim kurulu başkanı yetkilidir.

Kısa süreli durdurma, uzun süreli durdurma ve geçici olarak görevden çıkarma cezaları yerel adalet komisyonlarınca verilir.

Devlet Memurluğundan çıkarma cezası yerel adalet komisyonunun önerisi üzerine Üst Disiplin kurulunca verilir.

Uyarma cezası kesindir. Bu cezaya karşı itiraz edilemez.

Disiplin cezalarından; ilçe seçim kurulu başkanı tarafından verilenlere, yerel adalet Komisyonuna, yerel adalet komisyonunca veri-

lenlere Üst Disiplin Kuruluna, ceza kararının yazılı bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde itiraz edilebilir.

İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

Bu genelgeye göre çalıştırılacak bütün personel işe alınmadan evvel geçmişte hiçbir siyasî partinin veya mahkeme kararı ile siyasî amaç güttüğü saptanmış bir derneğin faaliyetlerine katılmamış olduğuna dair yazılı bir beyanname verirler. Görevleri sırasında böyle bir faaliyete katılmaları halinde üç gün içinde görevden istifa ederler. Beyannamelerinin gerçeğe aykırı olduğu veya bu maddede gösterilen süre içinde istifa etmedikleri saptanan personel hakkında 657 Sayılı Kanunun devlet memurluğundan çıkarılmaya ilişkin hükümleri uygulanır.

Genel Müdürlükte Disiplin Kurulu: Teknik Hizmetler Genel Müdür Muavini, İdarî İşler Genel Müdür Muavini ve Personel Müdü-ründen ibarettir. Yazı İşleri Müdürü yedek üyedir. Genel Müdürlük personelinin görevden uzaklaştırılmasına Genel Müdür yetkilidir.

Üst Disiplin Kurulu : Yüksek Seçim Kurulu Başkanı, Başkanve-kili ve Seçmen Kütüğü Genel Müdüründen oluşur. Genel Müdürlüğün herhangi bir sebeple boşalması halinde onun yerine Yüksek Seçim Kurulu Asil Üyelerinden en kıdemlisi Üst Disiplin Kuruluna katılır (R.G. 13.5.1981/17339).

4. Sayıştay Kararı :

a. Sayıştay Genel Kurulunun E. 1981/7, K. 4122/1, 4123/1 Sayılı kararının konusu, 1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 24 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen 22 nci maddesiyle ilgili bazı tereddütler hakkında Sayıştay görüşü saptanmasına ilişkin Maliye Bakanlığı istemi ile yine aynı maddeyle ilgili olarak denetimde doğan duraksamalara ilişkindir.

Bu konuya ilişkin olarak Sayıştay :

I. A. 1050 sayılı Kanunun 24 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 22 nci maddesinin (A) fıkrasında sayılan sorumluluk hal-lerinin, Sayıştay denetiminin kapsamı içinde olduğuna; bunlardan, objektif olarak ve maddî delillerle saptanmış Devlet zararı doğuran-ların, Sayıştayın tazmin hükmüne konu olabileceğine, Devlet zararı

bulunmaması halinde ise, durumun, yasama organına veya idareye duyurulmakla yetinilmesi gerektiğine oybirliğiyle,

B — Bu fıkranın 1. bendinde gözetimle yükümlü kılınan ita amirlerinin, malî sorumlulukları değil, disiplin sorumlulukları bulunduğu; ancak mevcut (D) fıkrası hükmü karşısında, burada öngörülen aylık kesme işleminin, sadece İçişleri Bakanlığına bağlı ita amirleri hakkında uygulanması mümkün olup, diğer ita amirlerine uygulanamayacağına oybirliğiyle;

C. Aynı fıkranın 2 nci bendi uyarınca tahakkuk memuru sayılanlara ita amirliği yetkisinin verilmesi halinde, tahakkuk memurlarıyla birlikte doğrudan sorumlu tutulacak ita amirlerinin, rektör, dekan, katma bütçeli idarelerin genel müdürleri ve benzerleri gibi bu yetkiyi yasadan alan ita amirleriyle İçişleri Bakanlığına bağlı ita amirleri (Vali, Kaymakam) dışında kalan, aslında tahakkuk memuru olup da idarî bir tasarrufla ita amirliği yetkisi verilen görevliler olduğuna oybirliğiyle;

D. Söz konusu (A) fıkrasının 2 nci bendi uyarınca tahakkuk memuru olarak belirlenenler dışında kalan memurlar tarafından yapılan tahakkuk işlemine dayalı mevzuata aykırı ödemelerden, saymanların tek başlarına sorumlu tutulmaları gerektiğine çoğunlukla;

E. (A) fıkrasında sayılan sorumluluk hallerinden, ilke olarak, saymanların sorumlu bulunmadıklarına oybirliğiyle;

II. A. Değişik 22 nci maddenin (B) fıkrasının (a) bendinin, (A) fıkrasına ilişkin olarak saptanan ilkeler doğrultusunda değerlendirilmesi gerektiğine oybirliğiyle;

B. Bir mal veya hizmet alımında birden fazla usule başvurmanın mümkün olduğu hallerde, usul tercihinin, (B) fıkrasının (b) bendine göre sorumluluk konusu olamayacağına; seçilen usule ilişkin hükümlere uyulmasının, söz konusu bendin gereği bulunduğuna çoğunlukla;

III. Aynı maddenin (D) fıkrasındaki “şu kadar ki...” diye başlayan bölümün, objektif olarak maddî delillerle saptanmış Devlet zararının bulunmadığı hallerde uygulanacak bir yaptırım niteliğinde olduğuna çoğunlukla;

IV. A. Söz konusu maddenin (E) fıkrası uyarınca, düzenleyen ve onaylayanların sorumluluklarına müncer olabilecek belgelerin, adı ne olursa olsun komisyon, kurul gibi bir organ ya da uzman bir görevli tarafından düzenlenmiş ve ödemeye esas alınmış olması gerektiğine; aylık ve ücret bordrolarının bu nitelikte olması nedeniyle bordrolarda düzenleyen sıfatıyla imzası bulunan görevlilerin de sorumluluğa katılmaları icap ettiğine çoğunlukla;

B. İta amirlerinin, (E) fıkrası kapsamına giren belgeleri onaylamaları halinde, onaylayan kişi sıfatıyla sorumlu olacaklarına; ancak ita amirlerinin, giderin ödenmesi aşamasında verile emrini imzalayıp saymana ödeme izni verme işlemi, söz konusu fıkra anlamında onaylama olmadığından, bu açıdan sorumluluk taşımadıklarına oybirliğiyle;

C. Düzenleyen ve onaylayan kişilerin, ilke olarak tahakkuk memuru ve saymanla birlikte sorumlu olduklarına oybirliğiyle 21.5.1981 ve 25.5.1981 tarihlerinde karar vermiştir.